

SLOVENSKI NAROD.

Shaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam po nj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljanje naročnine se ne ozira. — Za ostanila plačuje se od peterostopne petit-vrate po 12 h, če se ostanila enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Slovinci za Hrvate.

»Pravi prijatelji se spoznajo v nesreči.« Naš bratski rod Hrvatov se nahaja v največji nesreči, in v tej luči jim gotovo lajša srčne bolesti vest, da imajo v nas Slovencih brate, ki se v veselju z njimi veselijo, v žalosti pa žalujejo. Ljubljana kot matica slovenskih rojev se je glasila prva s svojimi simpatijami v imenu vseh Slovencev za hudo zkušane Hrvate. Ne na stotine, na tisoče in tisoče Slovencev vseh sloves se je zbralo včeraj v »Mestnem domu« izraziti srčna sočustva za zbrane brate Hrvate in protestirati proti predstavitelju madjarskega trkoštva, proti zloglasnemu banu grofu Khuen-Hedervaryju in njegovemu nasilnemu vladnemu sistemu. V dvorani, na galerijah in na obširnem prostoru pred »Mestnim domom« se je gnetlo 6—7000 oseb. Raz poslopja je plapolala črna zastava, ki je znala veliko, ki je sočutna srca navdila z obupno boljo in maščevalno pojavitostjo za vse nesrečne dušne in fizične žrtve Hrvatov.

Shod je otvoril Gostinčar. Predsednikom se je izvolil

dr. poslanec dr. Ferri,

ki je v svojem svečano resnem govoru povdarjal, da je to prvič, da toji pred tolikim številom Slovencev. Čemu smo se zbrali, kaže najbolje zobešana črna zastava. V svojem nadaljnjem govoru se ozira na hrvaško preteklost, na slavno zgodovino Hrvatov. »Vi ste se zbrali, da protestirate proti temu, kar se godi na Hrvaškem, kjer se z orožjem brani brezakonitost. Za obrambo nagodbe ne vzdigajo oni, ki sedi na banski prestolici (viharni in dolgotrajni pfujlici Hedervaryju. Proč ž njim! Na rešala s krvnikom itd.) To je klika, ki se trudi, da privede Slovence in Hrvate na beraško palico. Nas Hrvate bodo navduševale v tem boju Vaše simpatije. »Svi se čemo pretvoriti v orjahe, nego da nam izgine mila domovina.« Se enkrat se je njen zahvaljeval Slovincem za to moralno pomoč.

V imenu katoliške stranke je govoril

dr. poslanec dr. Žitnik.

Rekel je med drugim: V raznih resnih dogodkih so se zbirali Slovenci in Hrvatje v Ljubljani ali v Zagrebu. Danes damo duška tugi, ki vzbuja pozornost cele Evrope. Mi Slovenci smo stoletja delili žalost in neselje s Hrvati. Narod hrvaški je bil zid in obramba za krščansko vero, habsburško dinastijo in prosveto sploh. Ali je zaslužil hrvaški narod, kar trpi danes. (Viharni kliki: nikdar!) Naštevati je slavne bane, ki bi si zatisnili danes oči, ko bi videli, kar počenja njihov naslednik na banski prestolnici z njihovim rodom. Proslavljal je rodoljubje hrvaških mož in žena. Umetno mejo so napravili med nami in Hrvati s sičarstvom, toda kri ni voda. Madjari so ponaredili pogodbo, vzeli Hrvaško Reko, prisvojili si železnice itd. Ključno merodajnim krogom in tudi naši vladi: Dovolj je! (Viharno pripevanje, razburjeni kliki). Hrvaški narod ima danes dvojno izbirati: ali za lakoto ali smrt na bojišču.

Izbral si bo drugo. Protestuje proti rabi naše armade na Hrvaškem. Le kadar se krši zakon, se sme po nagodbi rabiti skupna armada. Na Hrvaškem pa ima našo vojsko na razpolago oni mož, ki sam krši zakon. Protestujemo tudi z avstrijskega stališča. Na Hrvaškem delajo novo Macedonijo.

V imenu nar.-napredne stranke je govoril

dr. Triller

sledede:

Slovinci! Več kot tisoč let je minulo, odkar so divje azijske horde preplavile mlado Evropo, stoječo ob zibelci nove kulture.

Bili so sicer odbiti ti hunski divjaki, a docela se jih nikdar ni iznebila Evropa. Tam ob rodovitnih nizavah mogočnega Dunava zasejali so gnezdo in iz tega gnezda izvalilo se je pleme, ki je danes prava pokora, prava šiba božja starodavni Avstriji. Sicer ni več v surove in krvave živalske kože odet nepoklicani gospodar ogrskih dežel; v svetlih škornjih in bogatih kožuhih se šopiri danes, toda nič ne dé — iz vsake špranje mu sili na zrak praded Hun! Dobro vedo ti potomci Atilovi, da so usiljeni v svoji domovini, da nimajo ne enega sorodnika in prijatelja v veliki družini kulturnih narodov in za to dejstvo maščujejo se z neizmerno ošabnostjo, z uprav prisilovno nadutostjo. Sto in stoletja sejejo na ta način nemir in sovraštvo med pohlevneje sosedo, bratsko srce pa so odkrili vsikdar le zakletim sovragom vsake kulture, svojim edinim sorodnikom — Turkom. Njim so se prodajali in prodali vedno, ko je bila sila največja in še pred manj kot 30 leti je cvet madjarske inteligence pokorel se večnim zakonom atavizma poklonil na neizbrisno sramoto Evropi časten meč turškemu krvniku balkanskih narodov.

Oni mogočni Avstriji, ki jih je vzela v svoje zaščitje, pa so izkazali svojo hunsko hvaležnost s tem, da so se vezali vsikdar z njenimi najhujšimi sovražniki. Tako je bilo v srednjem veku, tako leta 1848. in tako je še dandanes, ko trgajo iz svojih streh črno-zolto zastavo ter s sramotilnim žvižganjem spremljajo veččastno himno one vladarske hiše, kateri imajo zahvaliti vse! Njej in narodom-sosedom, ki so jim posojali Matije Corvine, Zrinske, Košute, Pötöfyje in Deake. Lastno pleme jim pač ne rodi takih velikanov. In v zahvalo pobijajo sedaj te narode, kradejo jim od materinih prs otroke, da oživljajo z njimi svojo bolno, s cigansko in židovsko pomešano kri. To je kratka, a točna slika zgodovine megalomanskega madjarskega naroda. In na ta narod priklenila je kruta usoda junaški, a mehki in dobrosrčni narod hrvaški, ki je bil stoletja predstraža evropski in krščanski kulturi, ki si je s potoki krvi priboril prečastni naslov — antemurale christianitatis. — Leta 1848. občutevali pa so tudi uporni Madjari trdo pest hrvaškega junaka in od tačas prisegli so maščevanje potomcem Jelačića-bana. S sirenskimi glasovi hunske lokavosti zvalili so leta 1868. hrvaški narod k sebi, a pri prvi priliki prelomili so dano besedo, strgali so pisane in zapečatene obljube in sedaj

hočejo biti oholi gospodarji v zemlji, do katere niti pravice osvoboditelja nimajo. — Z importacijo svoje historične korupcije spravili so ubogo deželo na rob gospodarskega propada in sedaj so smatrali jabolko zrelih. Toda varali so se! Še se pretaka po žilah naroda hrvaškega stara junaška kri, v 12. uri uprl se je zoper vnebo-kričečo krivico in danes bije ta narod srdit boj za svojo samostanost, za svobodo, za pravice zajamčene v zakonih. To priznava celi svet, a vzlic temu moramo zreti neverjeten prizor, da avstrijski bataljoni ščitijo v vsikdar zvesti deželi hrvaški madjarsko požrešnost in nasilstvo, da avstrijsko orožje preliva nedolžno hrvaško kri. Taka je danes logika in morala v politiki. Že enkrat je Avstrija svojemu razposajenemu madjarskemu ljubljencu na ljubav črtala iz svojega slovarja besedo hvaležnost in tako tudi danes pozablja na leto 1848. Kakor tačas, tako tudi danes puntarji niso tuje zemlje lačni potomci Hunov, temveč lojalni Hrvatje, boreči se za svojo s kraljevsko besedo zajamčeno pravico.

Toda naša slavna vlada se izgovarja, da je Ogrska samostojna in da se nam ni smeti vmešavati v njene zadeve. Mi pa ne uvidevamo te logike: kajti prvič bi potem tudi ne smeli služiti avstrijski bajoneti madjarskemu satrapu v nesrečni Hrvatski in drugič zahteval bi ugled države, da se združijo v znamenju humanitete v trdno falango vsi narodi avstrijski zoper hunsko nasilstvo. Saj krvave pod nožem madjarskim tudi nemška in romanska plemena, a njih tostranski sorodniki seve morajo ponižno molčati, ker tudi oni nimajo čiste vesti. Sicer bi jim utegnili Madjari očitati njihovo tostransko krivično hegemonijo. — V tako zagato dovaja pač ona visoka politika, ki je hotela izdati onstranske Slovence Madjarom, tostranske pa Nemcem in Italijanom, pri tem pa nič ne premisli, kdo bo branil Avstrijo tedaj, ko bo napadena od vseh treh strani. In tudi tega ne, da so bajoneti sicer mogočna stvar, toda avstrijskega patrijotizma niso še vcepili nikomur, pač pa iztrgali že marsikomu; pa še to slabo lastnost imajo, da sedeti ne more na njih nihče — niti hrvaški ban!

Tak je danes obupni položaj Hrvatske. In zoper to nasilstvo dviga danes svoj glas slovenska metropola v imenu celokupnega naroda. In ta narod za svojo kompetenco ni v zadregi liki dunajski politiki. Velevala mu je skupna zgodovina, skupno trpljenje, srce bratsko in hrepenenje po skupni boljši bodočnosti. Ona kri govori danes, ki ni voda! V eno edino složno kolo združeno je danes vse, kar se ponaša z imenom slovenskim. To je v današnjih časih in razmerah najsijajnejši dokaz, da je resnično in globoka naša ljubezen do naroda hrvaškega, da trpimo z njim, kakor trpi le brat z bratom. In v imenu te bratske ljubezni naklada narod slovenski danes soodgovornost za vsako kapljo prelite hrvaške krvi tudi na vse one, ki nimajo poguma, da bi zagrmeli ošabnosti pijanemu madjarskemu satrapu: Do sem in dalje. V imenu kulture in humanitete, v imenu avstrijskega patrijotizma pa protestujemo zoper dejstvo, da danes

hunska nadutost pretvarja cvetočo Hrvatsko v avstrijsko — Makedonijo.

In v to ime osredotočijo naj se danes in vsikdar naša čutila v močnejši klic, odmevajoč v tolažilo in bodrilo tja preko Sotle in Kolpe, v besede hrvaškega pesnika:

Nek se slože grla bratska
Živila Hrvatska!

V imenu krščansko socialne zveze je govoril

Štefe,

ki je povdarjal redko priliko, da so združene na shodu vse stranke. Namigaval je, da imamo tudi Slovenci birokrate Hedervaryjevega sistema, ki gredo pri preganjanju temu madjarskemu trinogu na roko. Zaklical je: Slovenci, ako ne moremo biti združeni pod slovensko zastavo, pa bodimo pod hrvaško zastavo.

V imenu socijalnih demokratov je nastopil

sodrug Jan Tokan.

Nekateri podivjani krščanski socialisti, ki niso razumeli resnobnega trenutka, so začeli pri nastopu ugovarjati, česar so se sramovali celo njih voditelji. Govornik je povdarjal, da ima vsak narod pravico do obstanka. Hrvaški renegati niso vredni drugega, kakor da bi jih na prvo drevo obesili. Delavstvo ne bo mirno gledalo teh krvavih dogodkov na Hrvaškem. Da se zna za svobodo boriti, pokazalo je leta 1848. Slovani smo vsi, zato pa bomo mi kot najbližnji sosed najprej in najodločneje protestirali.

V imenu ljubljanskih Hrvatov je govoril

Pavo Magdič,

ki je rekel, da je v 20. stoletju skoraj nemogoče kaj takega, kar se na Hrvaškem godi. Hrvatje izven domovine ne dobe niti zasebnih pisem svojih bratov in staršev. Pokazal je dve kuverti, kako so se odprla na vladno povelje celo rekomandirana pisma ter pregledala. Madjarska vlada gleda posebno srdito na Ljubljano, a celi hrvaški narod gleda z napetostjo danes v Ljubljano. To gibanje, te simpatije slovenskega naroda so Hrvatom v teh težkih dneh edina tolažba. Se ginjeno zahvaljuje v imenu Hrvatov, posebno se zahvaljuje slovenskemu časopisu za vsotrajno podpiranje.

Dež. poslanec C. Pirc prečita sledečo

resolucijo.

Z ozirom na to, da je politično in gospodarsko nazadovanje v kraljevinah Hrvatski in Slavoniji, do katerega je dovedel vladni sistem bana Khuen-Hedervaryja po kršenju najjasnejših ustanovitvev hrvaško-ogrsko pogodbe, po nezakonitem omejevanju ustanovnih državljanskih pravic, zlasti osebnih svobode, svobode tiska in združevanja, po slabi upravi, po zatiranju narodnega gospodarstva in finančnem izkoriščanju Hrvatske na korist Ogrske, po protizakonitem razobešanju madjarske zastave in usiljevanju madjarskega jezika na hrvaški zemlji — ustvarilo razmere, ki so v protislovju z vsakim pravnim čuvstvom, in ki očitno pokažejo namen, da se na korist madjarskega imperalizma uniči narodno in državno pravo Hrvatske, kar bi bilo na očito škodo Slovencev in Hrvatov tudi v tej državni polovici in Slavonov sploh — izjavljajo Slovenci in Hrvatje iz Ljubljane in okolice, zbrani na shodu

dne 24. maja 1903, svojo solidarnost s pravičnimi težnjami hrvaškega naroda v Banovini, prosičujejo proti temu, da skupna vlada podpira vladno na Hrvaškem, in da daje banu grofu Khuen-Hedervaryju na razpolago skupno vojsko ter jo celo pomnožuje v regimenti iz naše državne polovice, in posvdujejo proti spijonaži Hedervaryjevih detektivov v Avstriji ter zahtevajo, da vse Khuenove biriče izžene čez mejo ter pozivajo vse slovanske narode, da v prilog Hrvatski odločno povzdignejo svoj glas.

Nastalo je burno pritrdjevanje. Vihar, ki je neprestano nastajal med govori, se je prenesel tudi na trg pred mestnim domom, kjer se je trlo na tisoče ljudstva, ki ni moglo v dvorano. Iz tisočev grl je zadonela »Lepa naša domovina.« Vse je bilo do skrajnosti razvneto.

Dr. Ferri se je še enkrat iskreno zahvaljeval, v očeh so se lesketale solze gaunja, ter zaključil shod z živoklici na cesarja.

Došlo so sledeče brzojavke, vse iz Cislitanije, kar je pač najboljši dokaz strahovlada na Hrvaškem.

Cerknica. Navdušeno pozdravljamo današnji shod. Živila Hrvatska! Abeg Hedervary! — Cerkničanje, Rakovci, Meniševci!

Dunaj. V duhu se pridružujemo vašemu protestu proti madjarski nasilnosti. Zora puca, bit će dana! Živila sloga med Slovenci in Hrvati. — Slovenski katoliški visokošolci.

Dunaj. Hrvatski slovenski zastupnici Dalmacije, Istre i Trsta sakupljeni na vijećanju glede dogadjaja u Hrvatskoj zahvaljuje braći Slovincima na toplom zauzimanju, kojim se u ovim teškim časovima potvrđuje uzajamnost probitaka celoga hrvaškoga i slovenskoga naroda te srdačno pozdravljaju skupštinu. — Predsjednik sastanka dr. Cingrija.

Gradeč. Zahvaljujuć se braći Slovincima na saučesću u narodnoj nesreći, mole daljnju solidarnost u ovojstranoj akciji proti postupanju centralne vlade prema zastupstvu. — Gradački Hrvati.

Idrija. Pozdravljeni udeležniki. Živili Hrvatje, živila svoboda. — Sokoli.

Inomost. Zahvalni slovenskom narodu za simpatije izražene Hrvatima pozdravljaju zakupljeni akademici v Inomostu — Slovenci, Poljaci, Malorusi, Česi i Hrvati.

Kamnik. Zastava že razvita je, morilna cev nabita je, nabrušen britki meč — hura! Slava Hrvatom. — Zoraši.

Karlovac. Radujuć se današnjoj sjajnoj manifestaciji bratske solidarnosti u nevolji hrvaškoga naroda, kličemo: Slava bratskomu narodu slovenskomu! Živili rodoljubni manifestanti i narodni zaupnici. — Dr. Vinković, dr. Banjavčić.

Kranj. Zadržani udeležiti se shoda, želimo uspeha. Živili Hrvatje! — Kranjski narodnjaki.

Litija. Živeli zborovalci! Živila Hrvatska! — Litijani.

Mokronog. Pridružujemo se soglasno. Živila Hrvatska, živili bratski narod v vztrajnem boju za sveto narodno pravico! — Mokronoški tržani.

Nabrežina. Dušman nam kruti slobodu krati, u verige kuje budi mu znati! Vjekova tužna pasti će tmina,

sunce slobode sinut če svima. Time pridružujem se u duši vama kličem od srca živili! — Paklič.

Postojina. Slovenski akademiki Postojinski se strinjajo v duhu z vami.

Postojina. Postojinski Sokoli pozdravljajo vaš shod, kličejo vam: Živela hrvatska in njezina prava čuvala se izrođa, Hedervary bana.

Postojina. Uverjeni, da zmaga pravična stvar naših bratov Hrvatov, obsojamo najostreje nasilno postopanje sovražnika in se pridružimo protestu. — Zavedni Postojinci.

Praga. K duešni protestni schuzi občanstva lublaškého: srdečne živili Hrvati, živili Slovenci! At' zhyne krvelačná bestie maďarska, bratry naše davici. Slava junakum hrvatským a srbským! At' nepavoli! Isme všichni s nimi duši. Budeli — třeba nasadíme životy prejšnj svobodu, která jest svobodou naši. Naprej! — Vaš bratř Čech Fran Hyspler.

Radovljica. Pripravljamo drugi Vilagos navdušeni za slovanske brate! Pereat tiranstvu! — Fürsager.

Reka. Ovlašten po riečkih Hrvatih šaljam brači Slovincem tamo zakupljenim otačbenički pozdrav uz izraz najsrdačnije zahvalnosti, što se zauzimajo za nesrečnu našu Hrvatsku. Prosvedi što no se sa svih slovenskih strana dižu proti zalumu, pod kojim Hrvatska stinja, če primorati nadležnog faktora, da ga odstrani. Živili Slovenci! — Erasmo Barčić.

Sodražica. Bog živi Hrvate in daj jim končno zmago nad barbarskim terorizmom mađarskega trinoga. — Pirc Ivan, Šešek, Ivanc, Bernot, Hudolin, Rus, Samsa.

Sodražica. Slava zavednim Hrvatom, pereat barbarskim Mađarom. — Stare, Lovrenčić, Pogorelec, Čampa, Oberstar, Franc Pirc, Rudolf Fajdiga, Pakiž, Špehek.

Sodražica. Ogorčeni pridružujemo se protestu proti nepostavostim in krivicam, ki se gode našim bratom Hrvatom v banovini. — Verbič, Šega, Vesel, Strle, Pakiž, Fajdiga, Mandelje, Mikulič, Drobnič, Strbenk, Lušin, Bartol.

Thal. Hrvatski begunci kličejo pomagajte ubogi Hrvatski.

Trst. Zora puca, bit će dana, strela vdari Hedervaryja bana. — Žužek.

Trst. Ura odločitve je tu, bratje na noge! Živila Hrvatska! — Benedikt Godina v Škednju.

Trst. Iz dna duš pridružujoči se Vaši manifestaciji, kličejo: Neporušna bodi bratska vez med narodom slovenskim, hrvatskim, srbskim v tešilo v časih žalosti v in v podkrepilo vere v srečno skupno bodočnost. Zora puca, bit će dana. — Tržaški Slovani.

Trst. Pozdravljamo zborovalce glavnega mesta velike Slovenije bele Ljubljane. Prednjačite nam v borbi proti tlačiteljem naše svobode. — Tipografi „Eдинosti“.

Vrhnika. V duhu smo z Vami! V dno duše se zgazamo nad nečutenim početjem tistih, ki na tak način prelivajo kri za Avstrijo in cesarja tako zaslužena junaškega naroda hrvatskega! Pravica, kje si? Još hrvatska ni propala! Živeli narodni mučenci bratje Hrvatje! — Kat. politično društvo Vrhnika.

Voloska. Zahvalnim sreem obračamo danas suzne oči u bielu Ljubljanu, gdje Slovenci bratskim saučescem diele nesreću Hrvata. Dušman mora past! — Voloski Hrvati.

Razun poročevalcev domačih listov je poslal svojega poročevalca „Obzor“, a za „Hrv. Kruno“ je prišel Damijan Katalinić, odbornik stranke prava za Dalmacijo iz Zadra.

Cesarju-kralju se je odposlala sledeča brzojavka:

Njegovom Veličanstvu Franju Josipu Prvom Beč.

Skupština obdržavana danas u Ljubljani pod predsjedanjem potpisana vjernoga Vašog podanika poklicom hje dokončana: Živio Hrvatski Kralj Franjo Josip Prvi i u Vas premilostivi Vladaru upiru oči na hiljade sakupljenih Vama uvijek vjernih Slovenaca skromnom molbom, da v Hrvatskoj i Slavoniji zavlada zakon i pravo.

Dr. Jure Ferri hrvatski narodni zastupnik na carevin-skom vijeću u Beču.

Mađjari na Hrvaskem.

Poslanci ogrske neodvisne stranke so napovedali svoj obisk na Hrvaskem. Nejasno pa je še, kak namen naj ima ta obisk. Njihov obisk lahko prinese blagodejno zdravilo za razburjene razmere na Hrvaskem, lahko pa te razmere tudi še poostri. To je odvisno od namena, ali hočejo posredovati, ali pa — vohuniti.

Ako je verjeti mađjarskim listom, uprizori se obisk za novo ponižanje Hrvatov. Neki mađjarski list namreč očitno napoveduje, da pridejo mađjarski poslanci na Hrvasko z namenom, da pri svoji vrnitvi v Budimpešto izzovejo v parlamentu velikansko hrvasko debato ter da na podlagi svojih izkušenj zahtevajo najodločnejše postopanje proti vsakomur, ki se brani se ukloniti suvereniteti ogrske države.

To je dovolj jasna grožnja. Za ogrsko državno suvereniteto smatrajo pa Mađjari tudi vse, kar ukrene ban Hedervary v svoji zlobi in sovraštvu do Hrvške. Ako bi prišli s takimi nameni na goreča hrvaska tla, pač ne smejo pričakovati gostoljubnega sprejema. Vohunov in ovaduhov ima že ban Hedervary dovolj okoli sebe, dovolj gorja in razburjenja so povzročili že ti domači beriči in renegati, sedaj pa jim še naj pomagajo nepoklicani gostje iz Ogrske.

Zastopniki ogrske neodvisne stranke pa bi prišli tudi na ta način v protislovje z lastnimi načeli. Tisti poslanci, ki za svojo državo in za svoj narod zahtevajo popolno samostalnost in svobodo, vendar ne morejo hoditi na Hrvasko tirjat, da bi se morala ogrska suvereniteta raztegniti čez Hrvasko. Narod, ki stremi za tlaččenjem in podjarnljenjem drugega naroda, ni vreden svoje svobode, ter se tudi ne bo mogel zdržati svobodnega. Državnopravno razmerje, katero obstoji med Ogrsko in Hrvasko že nad tri desetletja, in za katero razmerje so glasovali tudi poslanci ogrske neodvisne stranke, ne ve ničesar o suvereniteti ogrske države nad Hrvasko. In ravno sedaj je pač najnesrečnejši čas, da bi se Hrvate izživalo s takim novim nasiljem.

Hrvatski listi — kolikor pač to smejo — razpravljajo o namenu napovedanega obiska, se tolažijo, da imajo pri tem ogrski poslanci pošten namen, ne pa takega, ki jim ga podtika ogrsko časopisje. Poslanci se bodo lahko prepričali, da je mogoče napraviti na Hrvaskem mir, ne da bi se pri tem spravili v nevarnost narodni ali drugi interesi Ogrske. Uveljaviti se morajo le zakoni, ki so sklenjeni v nagodbi leta 1868, dovoliti se mora le Hrvatom prosta pot za razvoj njihove narodne misli ter odstraniti vse, kar z nasiljem zavira tak razvoj. Taka zavora pa je dandanes pred vsem in skoraj edino-le — ban Khuen Hedervary, česar pa hrvatski listi seveda ne smejo zapisati.

O parlamentarnem položaju.

Državni zbor bo imel ta teden dve seji. Debat o nedeljskem počitku dočemo, ako bo le količjak mogoče, dognati pred Binkošti. Tega pa ni mogoče dognati v eni seji, ker je prijavljenih nad 30 govornikov. Nadalje se bo moral tudi obravnavati Wolfvo v nujni predlog o regulaciji Labe. Po Binkošti bo prva seja v četrtek 4. junija. Drugi teden po Binkošti se bodo seje tako uravnale, da bo mogoče poslancem napraviti nameravano študijsko potovanje z ozirom na budetni in železniški odsek. Potovali bodo v Trst in v Bohinj. V drugi polovici junija, ko bodeta carinski in nagodbeni odsek svoja dela dovršila, bodo seje vsak dan razun nedelj. Dnevni red se je v toliko spremenil, da hode predloga o lokalnih železnicah prišla na vrsto pred zakonom o razoniziranju sladkorne pese in preprege. Glede budgetnega provizorija so večinoma vse stranke za to, da se isti dožene čim preje, tudi pred drugimi nujnimi zadevami. Nemci žele, da se budgetni provizorij vsekakor reši parlamentarnim potom, ne pa s § 14, ako bi ga namreč Čehi obstruirali. V zadnjem slučaju bi se zbornica dne 26. junija odgodila ter se zopet sklicala 2. julija. Glede budgetnega provizorija, oziroma

o usodi poletnega parlamentarnega zasedanja se bo odločilo v tednu po Binkošti. Ako se ne posreči parlamentarna rešitev budgeta, bo tudi v nevarnosti carinski tarif. Poljaki bodo za budget šele potem, ako se dožene med njimi in vlado kompromis o poddržavljenju severne železnice.

Politične vesti.

— 90 milijonov K za Trst. V kratkem predloži vlada zakonski načrt o najetu 90 mil. K za razširjenje tržaškega pristanišča. V ta namen se izda 4 odstotna kronska renta.

— V Dalmaciji so začele nastopati podobne razmere kakor na Hrvaskem. Odredila se je stroga cenzura depeš; le depeše z vladnim potrdilom se odpravljajo naprej. Oblasti se boje vstanka v prilog Hrvatom. Med Hrvati in Srbi je zavladala sloga, česar se oblasti posebno strahuje.

— Odstop tržaškega namestnika? „Die Zeit“ poroča, da je stališče tržaškega namestnika in policijskega ravnateljstva omajano. Spremembe v namestništvu se izvrše v avgustu. Gošsov naslednik bo baje dvorni svetnik v notranjem ministrstvu Anton Simonelli ali pa kranjski deželni predsednik baron Hein.

— Državna preskrba poštarjev in poštarice, poštinih pomnožnih uradnikov in ekspeditorjev. „Wiener Zeitung“ priobčnje naredbo trgovskega ministra, v kateri se zagotavlja omenjeni kategoriji poštinih uradnikov in uradnic, ki so nastavljeni z dekreti, s 1. junijem 1903 državna preskrba proti primernemu vplačilu. Moška kategorija dobi pokojnino zase, oziroma za vdove, vzgojevalne prispevke, odpravnino in posmrtno kvartale, ženska kategorija dobi pokojnino, odpravnino in posmrtno kvartale. Pokojnina bo znašala po 10 službenih letih 40%, za vsako poslednjo leto 2%. Cela pokojnina se dovoli po 40 službenih letih. Ob enem se je razpustilo penzijsko društvo deželnih poštinih uslužbencev.

— Cesar je sprejel v dolgi avdienci v soboto španskega princa don Alfonza in njegovo soprogo.

— Iz Macedonije se poroča, da je Turška mobilizovala nadaljnih 16 evropskih bataljonov. Sedaj ima Turška skupno v Solunju, Ištipu, Monastiru Skutari in Janini 140.000 oboroženih vojakov. Toliko vojaštva pač ni treba proti vstaškim četam, temu je to resna mobilizacija za veliko vojsko.

— 37letnica vladanja rumunskega kralja Karola se je slovesno obhajala po celi Rumunski. Kralj in kraljica ter armada so bili navdušeno aklamirani.

Ljubljanski obč. svet za Hrvate.

Danes ob 11. uri dopolne se je zbral občinski svet k izvanredni svečani seji. Predsedoval je župan Hribar, ki je govoril takole:

Slavni občinski svet!

Grozna poročila prihajajo iz sestrške Hrvatske. Ta hrabri narod, kateri je za krst častni in slobodu zlatnu na nešteti bojišnih prelivah svojo kri, zdvaja. Azijska krutost in brutalnost tišči ga k tlom; njega, ki je bil najtrdnejša zaščita države in prestola. Oni, ki so hoteli razdejati državo in porušiti prestol, solnčijo se sedaj ob žarkih vladarske milosti, a hrvatski narod izročen jim je pa na izvoljo, kakor se izroči bedna žrtev pod ostri nož vivilsektorja.

Hrvatska, ki se mora ponašati s sijajno svojo zgodovino postala je pozabljena in zapuščena, kakor kukavna vdova ona, ki je svoje dni zakone dajala za kopno in morje, sama je danes brezprava. Porazeni so v njej zakoni, uničena oso bna svoboda.

Bogate pokrajine, ki so svoje dni obilovale pozemeljskega blaga, spremenile so se vsled nečloveške, skrajno sebične in azijske brezobzirne gospodarske politike, oholega Mađjara v bedno izsesano satrapijo.

Na podlagi zgodovinskega prava zadobila je Hrvatska vsled nagodb leta 1867 samostalnost in nekako državno samoupravo; a nevestni kompascenti gazi nje samostalnost oholo z nogami, tako da je od njene samouprave ostala le še slaba senca.

Hrvatska poslovica veli da „pritisnito jače, sveto više skače.“ In tako je moralo tudi v Hrvatski priti. Narod, obupno proseč rešitve iz neznosnega položaja, v kateri ga je ukopal vladujoči sistem, in videč, da mu te rešitve od nikoder ni, obrnil se je končno s svojo — v zgodovini sto in stokrat sijajno dokazano — žilavostjo proti nositeljem tega sistema. Z njim pa simpatizuje vsa omikana Evropa.

Jeli torej čuda, da mu izkazuje svoje najgorečnejše sočustvovanje tudi naš narod? Saj se je ob boku Hrvata boril Slovenec needenkrat proti krutemu sovražniku krščanstva in prosvete, boril za obstoj in za naše države moč. Kakor hrvatski, tako tudi slovenski narod od Najvišjega nositelja avstrijske državne ideje pričakuje, da z mogočno svojo besedo one, ki so posledno izpodkopavali moč in veljavo države, in ki jo zlasti v današnjih dneh izpodkopavajo separatističnim svojim težnjam na ljubo, pokliče na odgovor zaradi neznosnih razmer na Hrvaskem in da pod mogočno svojo zaščito vzame vsekdar zvesti mu narod hrvatski.

A če, gospoda moja! izrekamo srčne simpatije svojim nesrečnim bratom onkraj Sotle in Kolpe, storimo to dostojno in svečano, kakor to zahteva resnoba stvari in trenutka. (Slovesno s povzdignjenim glasom.) Nikdar pa slovenski narod ni in ne bo odobral brezbožnega početja nevestnih ljudi, ki divjim svojim strastem dajo duška proti mirnim soobčanom, ki jim nikdar nič zalega storilini so, zato pa obsojam jaz tudi glasno in jasno, surove, vse blaže človeške čute izključujoče dogodke zadnje noči in izjavljam slovesno, da ne bom miroval, dokler se ne najdejo zločinski provzročitelji današnjih nočnih napadov. In če se dokaže, da je za te napade odgovorna kaka politična stranka v deželi, treba bo de z njo ravnati tako kakor se ravna s perečo rano na inače zdravem organizmu.

Slavni občinski svet. Razmere na Hrvaskem so zahtevale žrtve. Razun simpatij naj bi priskočili Slovenci, posebno prostolnica slovenska z denarno podporo za hrvatske žrtve. Predlaga, naj se dovoli 1000 K, ki se odposljejo uradništvu „Obzora“ v Zagreb za razdelitev med prizadete. Spošno odobravanje. Predlog se enoglasno sprejme.)

Obč. svetnik Žužek je utemeljeval naslednjo brzojavko na cesarja: Njegovemu cesarskemu in kraljevemu apostolskemu Veličanstvu cesarju in kralju Francu Jožefu.

Kabinetna pisarna. Žalostne vesti, ki nam dohajajo iz sosedne kronovine Hrvatske, kjer se naš bratski narod bori za narodna mu po ustavi zajamčena prava, narod, ki je vsikdar zvest prestolu in državi stoletja stal prvi na braniku mogočnega Avstrije in v bojih proti nasilnim Turkom žrtvoval blago in kri v blagor dinastije. Ta narod, ki nekdanj srečen pod žezlom Vašega Veličanstva, trpi in prenaša že dolgo vrsto let težko breme mađjarskega nasilstva zbok mu danih jasnih ustavnih pravic, preliva sedaj nedolžno kri.

Vaše Veličanstvo dišijo izmed množine vrlin visokodušnost in blagorščnost. Teh najiminitnejših oklenemo se tudi mi ter najudaneje prosimo milosti.

Vladarska blagodušnost Vašega Veličanstva ne dopusti, da bi nedolžna kri močila že itak izmučena tla hrvatske kraljevine in odvrti to zlo od zvestega in vdanega naroda.

S to prošnjo združuje najudanejša podložniška čutila Vašemu Veličanstvu zvesti in udani občinski svet stolnega mesta Ljubljane.

Župan Ivan Hribar.

Se odobri in enoglasno sklene, isto takoj odposlati.

Obč. svetnik dr. Triller je prečital sledečo izjavo:

Občinski svet ljubljanski izraža svojo globoko obžalovanje in ogorčenje nad sinočnimi neopravičljivimi ekcesami, ki niso v nobeni zvezi z dopoldansko dostojno manifestacijo slovenskega na-

roda ter odklanja slovesno vsako identifikacijo ljubljanskega meščanstva z dotičnimi ekcesidenti.

Se odobruje in sprejme enoglasno.

Demonstracije.

Manifestacijski shod je bil mogočen dokaz iskrene vzajemnosti in bratske ljubezni Slovencev in Hrvatov. Impozantni shod bi bil gotovo napravil največji utis, da se niso pri poznejših demonstracijah zgodili obžalovanja in obsodbe vredni ekcesni kateri utegnejo imeti žalostne posledice za prizadete osebe. Razume se ob sebi da ninarodno-napredna stranka v nobeni zvezi s temi demonstracijami in izgredi in da jih z ogorčenjem obsoja.

Da pride po shodu do kake politične manifestacije, to je bilo verjetno, a vsakdo bi bil mislil, da bo naprejena proti hrvatskemu banu. Tega, kar se je zgodilo, pa pač nihče ni pričakoval.

Slamnati ban.

Predigra k demonstracijam se je izvršila dopolndne. V Lattermanovem drevoredu so obesili slamnatega moža, oblečenega v frak. Slamnati mož je imel na prsih listek z napisom, da je ban za svoja dejanja zaslužil večala. Slamnatega bana je z improviziranim vešal snel smetar, ki je banu slekel frak in srajco in „zemske ostanke“ te karikature vrgel na smetišče.

Po shodu.

Ko je bil v „Mestnem domu“ končan shod, šla je številna množica pred poslopje deželne vlade na Bleiweisovi cesti ter tam dlje časa žvižgala in vpila „Abeng ban“, „dol z banom“ itd. Ker je bilo ravno polndne, se ta demonstracija ni posebno razvila. Bila je tudi popolnoma neumestna.

Precejšnja množica se je zbrala tudi pred hišo trgovca g. Ledeniga na Mestnem trgu. Gosp. Ledenig je namreč zastopnik neke ogrske zavarovalnice in je imel na svoji hiši ogrski grb. Demonstrantje so zahtevali, naj g. Ledenig ta grb odstrani. Po daljšem parlamentiranju se je g. Ledenig udal in obljubil, da smeje grb ko se zmračiti. To se je tudi zgodilo.

Čez dan je vladal potem mir. Sicer so se tod in tam pojavile manjše skupine, ki so imele hrvatske ali slovenske trakove, tu in tam zlasti pod Tivolijem so se čuli kliči „Živila Hrvatska“, „dol z banom“ ali v obče je vladal mir.

Odhod Hrvatov.

Zvečer proti osmi uri se je nakrat začela izpod Tivolija pomikati velika množica. Kacih 300 ljudi je korakalo po drevoredu in čez dunajsko cesto na kolodvor, ker so se odpeljali oni Hrvati, ki so prišli na dopoldanski shod. Tja grede so bile demonstracije čisto dostojne. Klicalo se je samo „Živila Hrvatska“ in pa „dol z banom“, „Abeng Hedervary“ in ravno tako je bilo pri slovesu od Hrvatov na kolodvoru. Na kolodvoru so se demonstrantje pomenkovali o tem, da napravijo nekaj proti dr. Tavčarju, a storili niso ničesar, ker je bilo preveč redarjev navzočnih.

Ko je vlak odšel, se je množica, ki je med tem znatno narasla, ločila na dva dela; en del je šel po Kolodvorskih ulicah v mesto, drugi del pa je prepevaje in ponavljaje omenjene klice krenil na dunajsko cesto.

Pred kazino.

Danes je brez dvoma, da je ona množica, ki je šla čez Dunajsko cesto v mesto, imela v naprej namen, da uprizori pred kazino demonstracijo, dasi zato ni bilo prav nobene nega povoda, toliko manj, ker stoji malone vse nemško časopisje v sedanjem boju proti banu na strani Hrvatov. Vzlic temu pa je prišlo pred kazino do velikega izgreda, ki se ne more dovolj obsoditi.

Kdo je provociral?

Nemci zatrjujejo, da niso niti najmanj provocirali, da so bili popolnoma mirni in niso dali nikakega povoda, da se jih napade. Nasprotno pa se čuje od očividcev, da Nemci niso bili tako nedolžni, kakor se delajo, nego da so prvi vrgli neke stvari med demon-

strante, ko so ti stali pred kazino in peli, oziroma so jih polili z vodo. Istina je, da je bila kake pol ure po izgredi v Zvezdi neka dama, ki je bila popolnoma polita in je pripovedovala, da so jo iz kazine polili in da en slučaj imamo tudi priči, da se je nekaj vrglo iz kazine in je naša priča korektor „Nar. tiskarne“ g. Habjan še stražnika na to opozoril. To seveda je nikakor ne opravičuje tega, kar se je pozneje zgodilo, streljati radi tega je nečuveno. Pa še nekaj se nam poroča od verodostojne strani. Pravi se, da je pred kazinsko kavarno neki gospod v uniformi upil nad demoni stranti, da je on tudi Nadjar in da naj pridejo, on da jim že pokaže. Rabil je neki za vse Slovane jako žaljive izraze. Kajpak da tudi to nikakor ne opravičuje streljanja.

Izgred.

Demonstracija se je začela s tem, da je s kolodvora došla množica obstopila kazinsko kavarno in začela peti »Hej Slovanie«. To gotovo ni nič hudega in če so res Nemci prvi postali agresivni — in za to se gre — ter demonstrante polili ali kaj vrgli nanje, je to neodpuščljivo. Sicer pa se izkaže resnica že pri sodnji. Ko je bilo petje končano, se je začelo kričanje — leteli so kamni in počila dva strela. Demonstrantje so trdili, da niso streljali ter dolže nemške bicikliste, da so sami ustrelili, da bi mogli demonstrante nevarnega napada dolžiti. Ali to je izključeno. Dokazano je, da sta bila s ceste oddana dva strela kar zapored. Projektila sta prebila šipe in obtičala v zidu na nasprotni strani kavarne. Ena kroglica je šla tik nad glavo barona Wolkenperga, druga pa prav blizu nekega poštnega uradnika in njegove soproge. Seveda je nastal sedaj velik dirindaj. Množica je upila in hotela nekajkrat naskočiti kazinsko kavarno, a policija jo je razgnala. Redarji so prijeli dva demonstranta in ju peljali na magistrat.

Napadeni redarji.

Ko so redarji pripeljali aretovance do magistrata, so bili napadeni. Že v »Zvezdi« so ljudje zahtevali, naj se aretovance izpusti. Pred magistratom so to siloma poskusili. Enega redarja so obkolili, redar Grošelj pa je bil s palico udarjen po glavi. Ko je policija konstatirala, kdo sta aretovanca, ju je zopet izpustila.

Razbite šipe.

Množica je šla od magistrata proti Poljanski cesti. Pri Mahrovi hiši je pritličju pobila osem šip. Pozneje je tudi na Križevniškem trgu na hiši grofa Auersperga pobila nekaj šip in zamazala Grünov spomenik. Čemu vse to — ni umeti, če ne tiči za tem kak poseben namen. Tudi na Bregu so demonstrantje razgrajali in sicer prav pred hišo dr. Tavčarja.

Pred deželno vlado.

Tudi pred poslopjem dež. vlade se je ponoči zgodila prav neumestna in obsojna vredna demonstracija. Redarji so bili, ker iz lepa niso mogli demonstrantov razgnati, prisiljeni potegniti sablje in z orožjem razpodi množico. Demonstrantje so redarje bombardirali s kamni.

Nastop vojaštva.

Ker so se demonstracije nadaljevale po celem mestu, je deželna vlada poslala 10 orožnikov, da varujejo kazino, vrh tega pa je pozvala en bataljon vojaštva, ki se je razpostavilo na Mestnem trgu, na Valvazorjevem trgu, na kolodvoru, na Sv. Petra cesti, na Poljanski cesti, na Dolenjski cesti in pred poslopjem deželne vlade. Vojaštvo ni imelo povoda, kaj storiti, ker so se demonstrantje kaj razkropili na vse strani. Vojaštvo se je čez kake pol ure vrnilo v vojašnico in ni bil več mir kaljen.

Škoda v kazino.

Pri kazinski kavarni so bile razbite dve veliki šipi in štiri manjše. Škodo ceni kavarinar na 600 K.

Aretovanja.

Danes se vrše velike poizvedbe zastran nocojsnjih izgredov, zlasti

seveda zaradi streljanja pri kazino. Aretovanih je bilo že več oseb.

Katoliški uzori.

(Dolje.)

Vpliv cerkve na vse pravo se že čuti v določbah, kdo more sploh kake pravice imeti. V starem Rimu je mogel prav za prav samo tisti imeti kake pravice, ki je bil Rimljan. Pri starih Nemcih in Slovanih samo tisti, kdor je bil svobodnen mož. Kanonično pravo teh pogojev seveda ne pozna, pač pa je cerkev uvedla neki drugi pogoj: samo tisti zamore imeti kake pravice, kdor je pravoveren član rimske cerkve. Kdor je bil iz cerkve izključen, je izgubil vse pravice, celo pravice do življenja, zlasti pa vse državljanske pravice. Že papež Nikolaj I. je l. 865. ces. Miha elu bridko očital, da se ne drži cerkvene odredbe, po kateri ne sme nihče, ki je iz cerkve izobčen, postati sodnik. Cesar Friderik II. se je popolnoma postavil na cerkveno stališče ter je v svoji konstituciji iz l. 1220 določil, da ne more nihče postati sodnik, kdor ni član rimske cerkve. Tudi prava pravica do priče vanja se je v tem smislu uredila. Razen navadnih pogojev, da mora vsaka priča imeti gotovo starost, biti zdravega razuma in neomadeževana, je cerkev uvedla tudi še pogoj, da more biti kot priča dopuščen samo tisti, ki je pravoveren član rimske cerkve. Tudi je cerkev vsem, ki so bili izobčeni, vzela pravico, nastopiti kot tožnik v katerikoli zadevi, dalje pravico, napraviti veljavno oporoko in nastopiti kako dedščino. Končno je cerkev vzela vsem tistim, ki so bili izobčeni, celo vse pravice do lastnega premoženja in jim je v družbi z državo konfiscirala njih premoženje.

Najmenitnejše je vplivala cerkev na rodbinsko pravo, o čemer smo že govorili v nekaterih prejšnjih člankih.

Ker je cerkev po svoji verski ideji uredila vse rodbinske zadeve, si je lastila tudi odločilni vpliv na dedinsko pravo ter se je z vnmom zavezala za premožbo onih načel, ki so bila v tem oziru veljavna. Cerkev se je postavila na stališče, da je poslednja volja odločilnega pomena za izveščanje zapustnikove duše ter je sklicujo se na to skrbela, da se za napravljene testamentov določijo religioznomu značaju tega dejanja primerne forme. Pred vsem je cerkev zahtevala, da mora imeti zapustnik pravico da razpolaga s svojim premoženjem popolnoma po svoji volji, češ da le v tem slučaju more zapustnik storiti, kar je primerno za izveščanje njegove duše. To je v primeri s starim germanskim pravom temeljna prememba. Staro germansko pravo začetkom sploh ni poznalo testamentov in zapustnik tudi ni imel pravice storiti s svojim premoženjem, kar se mu je zljubilo, nego je moralo pripasti sorodnikom. Cerkev ta določba seveda ni ugajala saj je bilo vsled nje izključeno, da bi mogla cerkev kaj podedovati. Cerkev je zato z nekaterimi utesnitvami sprejela določbe starorimskega prava, da zapustnik lahko po svoji poljubnosti stori s svojim premoženjem in imela je od tega velikanski dobiček, dobila je na stotine milijonov premoženja v dar.

Staro rimsko pravo je določalo, da nezakonski otroci nimajo nobenih dedinskih pravic do premoženja svojega naravnega očeta, pač pa do premoženja svoje matere. Tudi to določbo je cerkev premenila. Postavila se je na stališče, da so nezakonski otroci sad greha in zato jim je vzela tudi dedinsko pravico do materinega premoženja. Kaznovala je na nedolžnih otrocih, kar so storili stariši.

Cerkev je bila vedno praktična, kadar je šlo za njeno bisago. Da bi njeni duhovniki mogli vplivati na umirajoče ljudi s peklom in hudičem, da bi cerkvi kaj zapustili, je zahtevala, da mora biti vedno duhovnik navzočen, kadar se dela oporoka. Cerkev se je mnogo trudila, da bi prišla ta zahteva do veljave, kakor pričajo prizadevanja sinod v Cashelu l. 1171, v Narbonneu l. 1227, v Toulouseu l. 1229, v Rouenu l. 1231, v Arlesu l. 1234 in v Trierju l. 1310. Sinoda v Toulouseu je celo določila, da je neveljavna vsaka oporoka, če ni bil novzočen duhovnik, ko se je delala. Tudi je uvedlo kanonično pravo velike olajšave za dokaz, da je kdo cerkvi kaj volil. Za navadna volila je bilo treba vsaj treh moških prič, za volila cerkvi pa sta zadostovali tudi dve ženski prič. Ko so nekatera posvetna oblastva potom po sebnih zakonov omejila volila za božne namene, ker so bili božji namestniki postali le preveč grabežljivi, sta sinodi v Aschaffenburgu l. 1292 in v Moguncu l. 1310. tiste zakone proglasili za neveljavne in zagrozili z izobčenjem in s prokletjem vsakemu, kdor bi se jih držal.

Končno je cerkev še od vsakega testamenta sploh zahtevala takozvano »kanonično poročilo«.

Bisaga se je torej v srednjem veku še vse drugače polnila kakor dandanes.

Ustanovni občni zbor društva svobodomiselnih slov. akademikov „Sava“ na Dunaju

(Dopis bivšega „Slovenijana“.)

Zanimanje za dijaško gibanje, posebej pa še za pokret, ki se napoveduje slovenskemu dijaštvu du najskemu, dovedel me je pretečeni pelek v simpatičen krog onih du najskih slov. akademikov, ki se prisegajo na dijaški prapor, ki je nekaj plapolal nad našimi glavami. In dejati moram, 15. maj 1903. l. ne ostane brez pomena za nadaljnji razvoj dijaškega življenja dunajskega in, če smem sklepati iz ognjevitave navdušenosti omenjenih gospodov akademikov, za naše ideale, za svobodomiselnost in narodni kulturni pokret — tudi ne brez pomena za nadaljnje faze našega slovenskega kulturnega boja. Resna, ognjevitava beseda, svečanost vsega večera spričala sta mi, da se pripravljamo nekaj resnega, da se gospodje, ki se zbirajo pod »Savanskim« praporom, popolnoma zavedajo misije prave akademične mladosti, da se zavedajo položaja našega naroda in pa tega, da je dijaštvo le pogojno važen faktor, da kričavost in vsestranska vsegavednost ne moreta biti karakteristika resnih akademikov. In pri tej skromnosti našl sem ogojovitost dobro premišljenega naziranja, ki jim tvori podlago za uprav bratsko družitev in pravo narodno vzgojo. Med drugimi brzojavnimi pozdravi došla je na zbor tudi brzojavka slovenskega prvobornika za svobodni, kulturni razvoj naroda, dr. I. Tavčarja, in tedaj bi jih morali videti one žareče obraze, čisto frenetično navdušenost: sila ideje si je dala duška: »naše delo dobilo je sankcijo, kvišku prapor svobode!« — Vzbudilo so se mi lepe namere...

O podrobnostih ničesar. Stremjenje »Savanova« nam je znano in spregovoril ne bi na tem mestu, ko bi ne vedel, da se zanimajo za naše dijaštvo in njegovo gibanje vsi oni, ki so že nekaj hrepenele po tem, kar so si zgradili mladi naši prijatelji: trdnjavo in svetišče svobode. In dati sem moral duška svojemu zadoščanju in svojem upom... Vrla mladina — značajni možje! Prijatelji! Tu naše roke!

— e —

Dnevne vesti.

V Ljubljani. 25. maja.

— „Slovenec“ je v soboto priobčil dolg članek o zadnji seji deže Inega odbora. Odgovor ne izostane — samo malo potrpljenja prosimo.

— Tržaški „Edinosti“. V sredo je tržaška »Edinost« na posebni prilogi obelodanila brzojavko iz Zagreba, da je bilo na Hrvatskem 21 oseb obešenih in 40 ustreljenih. Seveda je ta vest napravila velikansko senzacijo, dasi je vendar vsakdo lahko na prvi pogled uganil, da stvar ne more biti resnična. Mi te brzojavke seveda nismo mogli kar ignorirati, saj je vse govorilo o nji, na katoliškemu domu pa so celo razobesili črno zastavo. Informirali pa smo se na raznih straneh in ko smo izvedeli, da je vsebina brzojavke neresnična, smo to v najmilejši obliki povedali. Rekli smo namreč, da je bila »Edinost« mistificirana. Izraz »mistificirana« pomeni vendar, da je »Edinost« postopala v dobri veri, da se ji je sporočila neresnica. A glej, »Edinost« nam je to silno zamerila in nam posvetila posebno notico o zabavljkah. Ne bomo ji tako odgovarjali, kakor zasluži. Eno pa konstatiramo. Hrvatski deželni poslanci so, vozeč se na Dunaj, na kolodvoru v Gradcu povedali, da je po njihovem mnenju hrvatska vlada raznesla vest, da je bilo 21 obešenih in 40 ubitih, da bi potem mogla reči: lejte kako pretiravajo in lažejo. To mnenje ima jako mnogo zane. Seveda še misliti ni, da bi bila »Edinost« hotela hrvatskemu banu pomagati, ali da je bila mistificirana to stoji in o tem ni prav nobenih dvomov. Več se nam ne zdi potrebno odgovarjati.

Izmišljene govornice.

Danes so gotovi ljudje v svojem elementu in kolportirajo vsakovrstne popolnoma izmišljene govornice o nocojsnjih dogodkih. Namen teh govoric je prozoren: oškodovati celo Ljubljano za dejanje nekaterih posamičnikov.

Nocojsnji dogodki.

Večino danes dopoldne aretiranih oseb je policija popoldne izpustila iz zapora.

Iz notarskih krogov.

Piše se nam: V zadnji številki je „Slov. Narod“ omenil, da se osobito gosp. ljubljanski notarji trudijo, da ne bi se vsled smrti dr. Bežeka izpraznjeno notarsko mesto v Ljubljani več razpisalo. Mimogrede smo že omenili, da ni uzoška tej želji ugoditi, danes pa hočemo to zadevo nekoliko pojasniti. Ni še leto minulo, ko se je ravno isto pereče vprašanje razmotrivalo. Tudi takrat zavzeli so gosp. notarji stališče, da se eno mesto opusti. Notarska komora in sl. predsedstvo deželnega sodišča pa predložilo je ministrstvu nasproten sklep, ki je bil na podlagi statistike tako utemeljen, da je ministrstvo četrti notarjat v Ljubljani ohranilo. Upamo, da bode tudi letos po preteku desetih mesecev slavno predsedništvo deželnega sodišča zavzelo isto stališče ter ukrenilo potrebno, da se notarsko mesto zopet zasede, ker si ne moremo tolmčiti, da bi se v tej kratki dobi razmere predrugačile. Tožbe gosp. notarjev, da so se dohodki notarskih pisarn skrčili, niso utemeljene niti opravičene. Priznamo, da sta zamrla notarja gg. Schönwetter in dr. Bežek imela slabe čase v Ljubljani. A samo kot pričtenika. Notar Schönwetter je sam priznal v drugem letu svojega uradovanja, da si je izborna klijentelo v primeroma kratkem času pridobil, in notar dr. Bežek pritožil se je teden pred svojo smrtjo svojej gospej soprogi, da mora biti ravno sedaj bolan, ko si je pisarno tako uredil, da je preobložen z delom. Prejšnjih časov sploh ne omenimo; takrat bila je Ljubljana prerodovito polje vsem štirim notarjem. Da se ni v novejšem času število odvetnikov v taki obilici pomnožilo, bila bi gotovo opravičena zahteva, da se ustanovi v Ljubljani tudi peto notarsko mesto. Da bi bilo celo peto notarsko mesto v Ljubljani tudi danes v baje tako slabih časih aktivno, je dokazano. Znano je celi Ljubljani, da je sprejel neki gospod advokat v svojo pisarno moža, kateremu je nalog, baviti se izključljivo le z notarskimi agendami. In kako izborno in plodnosno deluje ta notarska sinekura v odvetniški pisarni, prepriča se lahko vsakdo iz neštevilnih vlog in listin pri tukajšnjih sodiščih. Gospodje notarji, ako Vam ni to mesto preveč, se pač ne bodete bali konkurence svojega pravega četrtega kolega. Oglejmo si gospode notarje v Ljubljani — in gosp. notarske kandidate. Prvim se ni nikdar slabo godilo, niti se jim sedaj krivica ne godi. Kajti vsi so premožni hišni posestniki, kapitalisti. Kandidatje pa se vlačijo kot izdelane, šepave, osivele, celo plešaste stvarice brez vsacega prava iz pisarne v pisarno ter morajo tem potom moledovati za naj si bode še tako slabo notarsko mesto, ne da bi imeli iskro upa, da pridejo pred onemoglostjo do svojega kruha. Ni čuda, da kandidat, ki je 12—15 let, torej svojo najboljšo dobo, bil primoran »kandidovati« — pozneje kot notar v najkrajšem času promine in kot dušivo sčina avstrijskih notarjev na Dunaju soglasno sklenila, da se izpraznjena notarska mesta ne smeje opustiti, dokler ima status kandidata, da mesto zasede. Dajte notarskemu kandidatu kruha ter bodite uverjeni, da bode vsakdo sprejel hvaležnim srcem tudi najmanjšo trohico. — Op. ured.: Razume se ob sebi, da smo pripravljene, priobčiti tudi eventualna pojasnila nasprotnega stališča.

— Tržaški mestni svet je v soboto opoldne volil svoje načelstvo. Dosedanji župan dr. Sandrionelli je bil zopet izvoljen. Od 52 oddanih glasov jih je dobil 51. V svojem govoru ni župan niti z besedico omenil italijanstva, nego govoril le o »gojenju« naše kulture,

kar lepo soglaša s pravicami drugih. I. požupanom je bil izvoljen dr. Venezian, II. požupanom pa Rascovieh. Na galeriji zbrani Labi so pozdravili izvolitev z viharnimi klicmi. Med drugimi so klicali »Viva l'Italia« — »Foraisciavia« — »Porchi sciavia« — »Andè in Croatia« — »Andè in Russia«. — Pred mestno hišo je bila zbrana precejšnja množica. Ko je župan stopil iz mestne hiše, je nekdo razvil veliko italijansko zastavo. Policija je dotičnika in njegova dva spremljevalca koj aretirala. Župan se je peljal k namestništvu. »Moretti« so pred hiše stoječo kočijo izpregli, da bi župana sami peljali, a župan se je tej dvomljivi ovaciji ognil s tem, da je vzel fijakarja in se z njim odpeljal.

Občni zbor „Slovenskega planinskega društva“.

V sredo 20. t. m. je zboroval občni zbor osrednjega društva „Slov. planin. društva pod načelništvom prof. Frana Orožna, ki je v svojem nagovoru naglašal, da praznuje letos društvo desetletnico svojega obstanka. Svojo desetletnico hoče društvo s tem praznovati, da skliče na sestanek zastopnike vseh podružnic, pri katerem se dogovori skupen program za bodoče delovanje. Otvori pa društvo letos tudi dve novi znameniti stavbi namreč »Aljažev dom«, ki ga zgradi kot mal hotel v Vratih in pa kočjo na Kamniškem sedlu, ki jo zgradi kamniška podružnica. Spominjal se je načelnik tudi smrti dveh zaslužnih članov in bivših odbornikov, kontrolorja Frana Trillerja in prof. Antona Laharnarja. V znak sožalja se je dvignil zbor raz svojih sedežev. Iz poročila društvenega tajnika Jos. Hauptmanna, ki se ozira tako na delovanje osrednjega društva, kakor na ono podružnic, posnemamo, da je društvo v dobrih razmerah, na široki podlagi založeno se razvija lepo in uspešno. Z osrednjim društvom deluje 8 podružnic, kamniška, savinjska, radovljiska, soška, češka, kranjska, ziljska in podravska, h katerim se je pridružila letos še jeseniška. Število društvenih stavb se je razmnožilo za dvoje in sicer za kočjo na Lisci, za katero stavbo zahvaljuje društvo vnemi gosp. nadučitelja Blaža Jurkoviča iz Razbora pri Sevnici in za zavetišče na Grmadi. Društvo si je zagotovilo pa tudi nekaj važnih stavbišč, tako na Stolu, na Rudnici in Galici. Zgradila se je nova pot na Triglav, ki vodi od Aljaževe kočje iz Vrat mimo Cмира navzgor na Kredarico, pričelo se je s popraviljem pota v Vratih, češka podružnica pa je zgradila celo vrsto novih potov v Grintovskem pogorju. Ziljska podružnica se peča z zgradbo obsežne stavbe v prelepi dolini Zajezerski, kateri posveti za sedaj vso svojo skrb in v kateri si je kupila za stavbo celo srečno situirano veliko senošet. Podružnica je zgradila tudi novo pot iz Višarjev dolci k Krnici v Zajezerski dolini. — Poročilo društvenega blagajnika g. dr. Foersterja izkazuje za l. 1902 dohodkov osrednjega društva 11.629 K 82, izdatkov pa 11.374 K 30, končne gotovine toraj 255 K 52. Iz podrobnosti tega računa povzamemo, da so donesli prispevki članov 3044 K, podpore in darila pa 3232 K 12. Med tem je podpora mestne občine ljubljanske 1200 K, železniškega ministrstva 300 K, banke »Slavije« 100 K, posojilnice v Radovljici 100 K, posojilnice v Kranjski gori 100 K, hranilnice in posojilnice v Kamniku 25 K, kmetske posojilnice na Vrhniki 20 K, posojilnice v Trbovljah 16 K, posojilnice v Framu 10 K. Daril za kočjo na Golici je bilo 293 K 60, za lani zgrajeno kočjo na Lisci pa je nabral g. Blaž Jurko 988 K. — Račun oskrbovanja Orožnevo kočje na Črni prsti, Vodnikove na Velem polji, Triglavske na Kredarici in Aljažve v Vratih izkazuje dohodkov 2153 K 86 stroškov pa 1614 K 98 izkazuje toraj čistega dohodka 538 K 88. Glavni računski sklep o denarnem prometu društvenega društva to je osrednjega društva skupaj z onim vseh podružnic, kaže dohodkov 27.014 K 02 stroškov pa 24.118 K 33. Končne gotovine toraj 2895 K 69. Zanimiv za pregled društvenega delovanja je izkaz imovine ki izkaže, da si je nabavilo društvo dosle objektov in skupni vrednosti 67.030 K, ki so obremenjeni s pasivi 23.383 K znaša toraj čista imovina 43.647 K. Koč in jednakih naprav šteje društvo sedaj 22, njih vrednost znaša 52.179 K razven tega ima društvo 12 stavbišč v vrednosti 1750 K. Na dnevnem redu se je nabajalo tudi imenovanje častnega člana. Načelnik prof. Orožen je prebral došli dopis ziljske podružnice, v katerem stavi le-ta predlog, naj imenuje občni zbor častnim članom preč. gosp. dekana Simena Insko iz Žabnice, moža, katerega si ceni podružnica kot izredno zaslužnega in vnetaega člana. Ko je prof. Orožen podpiral ta predlog tudi iz stališča osrednjega odbora, se je sprejel predlog na imenovanje za častnega člana soglasno in s splošnim odo-

bravljem. Razpravljalo se je končno o dopisu dr. Vrečkota iz Celja, naj bi priredilo društvo skupno potovanje v Dalmacijo. Naglašalo se je pri razgovoru razne ovire, ki se ustavljajo izvršitvi te namere letošnje leto in se je naročilo odboru, naj se bavi z mislijo, prirediti tak izlet prihodnje leto.

Iz okolice justične palače. Med najbolj frekventirane ulice našega mesta spadajo gotovo Miklošičeve ulice, o čemur se lahko vsakdo prepriča, če se kadarkoli le malo tam ponudi, kajti več kot tri četrtine vseh strank in uradnikov, ki prihajajo v sodnijsko ali k davkar-skemu uradu, ali imajo opravkov pri petih odvjetnikih ali pri 2 notar-jih nastanjenih v okolici, doha-jajo po Miklošičevih ulicah. Zato se obračamo do občinskega zastopa-sa prošnjo naj bi isti vkrenil, da se preko Sodnijskih ulic, saj na eni strani med Krisperjevo in Bohovčovo hišo, napravi kamenit prelazni hod-nik, da bi ne bilo treba tam kakor zdaj s peskom in gramozom pome-šanega blata gaziti.

Opozarjamo na današnji izredni občni zbor društvene godbe, ki se vrši v gostilni hotela Štrukelj ob 8. uri zvečer.

V Kandršah pri Vačah pogorel je trgovec Janez Urbanja. Pogorela mu je hiša in vsa zaloga blaga. Za blago je bil zavarovan pri Vzajemni, vulgo škofovi zavaroval-nici za 2000 K.

Bohinjska železnica. Z iskrenim zadovoljstvom moramo pozdraviti veselo vest, da so skoraj vsi posestniki konj in voz v boljšem, kobariškem ter tolminskem okraju, okoli 100 na število, oživilorili pa metno in zdravo idejo t. j. ustanovi-li v preteklih dneh med seboj društvo ali zvezo, ki bo prevzemala vse vožnje, potrebne pri gradbi te železnice. Pokazali so s tem, da imajo ti odlični in zreli možje do-volj smisla za gospodarski na-pred ek v naših lepih gorah. Uver-jeni smo, da bo ta zveza naših do-mačinov imela jako koristne posled-ice za razvoj gospodarstva v seški, idrijski in baški dolini, kajti z o-d-stranitvijo medsebojne konkurence, ki bi lahko bila postala osodoporna za vse, kakor smo žali videli v nedavni preteklosti na Kranjskem in tudi v Podbrdu, in osebno s preprečenjem tuje konkurence, bo pod pametnim vodstvom razumnih odbornikov, ki ne bodo stavili pretiranih zahtev, ostal gotovo lep denar našim roj-akom-gorjanom. Vsaj imajo že po in-vesticijskem zakonu naši domačini v prvi vrsti pravo, okoristiti se te železniške zgradbe s tem, da se jih mora pred vsemi drugimi vpoštovati pri izvrše-vanju teh del. A tudi gradbenem-u podjetništvu bo ta zveza v veliko korist, ker se bo pri isti lahkovno zagotovilo točno in redno izvrševanje različnih voženj tudi v večjem slogu, ne da bi mu trebalo iskati posamezne voznike po celi deželi ali celo izven nje. Ta zveza zasluži ne le kot jako pametno zasnovano domače podjetje vse-stransko podporo, temveč i z ozirom na dejstvo, da se je deleži tako veliko število naših rojakov. — »Sočac«.

Veterana 27. pešpolka, g. Frana Primožiča, mizskega moj-stra in posestnika v Zirihi, so 22. t. m. pokopali. Primožič je bil l. 1850. potrjen k 27. pešpolku in je potem služil nad 9 let pri tem polku ter avanziral do narednika. Leta 1859. se je udeležil vojne v Italiji. Bil je ranjen na levi nogi in je bil odliko-van za svojo hrabrost s srebrno sve-tinjo. Ko je bil 27. pešpolk pred 2 l. na vajah v Zirihi, predstavil se je Primožič polkovniku kot bivši vojak tega polka in to je gosp. polkovnika tako razveselilo, da je ukazal polku z godbo na čelu in s pobešeno za-stavo pred veteranom defilirati. — Primožič je bil vedno uzor poš-te-njaka in je opravljal v občini do smrti več častnih mest. Bodi mu zem-ljica lahka!

Male tatvine. Hlapcu Fran-cetu Penceljnu na Ambrožovem trgu št. 7 je neznan tat odnesel iz hleva čevlje. — Mesarici Ivani Jagrovi na Radetzkega cesti št. 24 je ukradel mesarski pomočnik A. J. plahto in jo prodal nekemu branjevcu. — Brez-poselna služkinja Antonija Kovačič je ukradla kožijaževi ženi Mariji Korinčevi v predilnici brožo, vredno 10 kron. — Policija je zaprla brez-poselno trgovsko uslužbenko Amalijo Potokarjevo, ker je ukradla čevljar-jevi ženi Franciški Ložarjevi v Škofljih ulicah št. 2 bluzo. Aretovanka je imela ukradeno bluzo na sebi.

V električnem vozu umrla. Včeraj ob 8. uri zjutraj pe-ljala se je Neža Kebrova, žena klu-čarskega poslovođa, stanujoča na Hranilnični cesti št. 9, z električnim vozom od mitnice na Dunajski cesti

v mesto. Na Marijinem trgu jo je v vozu zadelo srečna lap in ona se je mrtva zgrudila na tla. Prenesli so jo v Materjevo lekarno, kjer so jo drgnili, pa je bilo vse zastoj. Bila je mrtva. Truplo so prenesli v mrt-vašnico k Sv. Krištofu.

Nogo zlomil. Kovaški va-jenec Ivan Brendič iz Podlipse, občina Vrhnika, je pri kovaškem mojstru Francetu Vrhovcu v Bohoričevih ulicah št. 6 v soboto dopoldne na-vijal navoj, ki pa se je hipoma utrgal in Brendič je padel tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo.

Na južnem kolodvoru najdene reči. V času od 16. do 23. t. m. so bili na južnem kolodvoru najdene sledeče reči: 4 dežniki, 1 alica s košenim držajem in rujavo usnjata torbica, v kateri so bile knjige, vlasulja in rute.

Samomor. 18. t. m. se je privatni inženir Leon Szarvas, na-stavljen v Bohinjski Bistrici, z nožem smrtno ranil v srce in v vrat. Umrl je takoj drugi dan. Vzrok samomoru ni znan.

V baraku za Bežigradom so v soboto ponoči neznan-zlikovci ulomili in odnesli 18 žog, vrednih 29 kron.

Izgnubljene in najdene reči. Kuharica Katarina Cerar, je izgubila 23. t. m. popoldne na potu od Spitalskih ulic po Mestnem trgu do Starega trga srebrno žensko uro in srebrno verižico z obeski. — Po-sestnikova hči Marija Kepic iz Pod-gorja, občina Mavče, je izgubila na poti po Prešernovih ulicah po Du-najski in po Marije Terezije cesti skozi Šiško do Medvod denarnico, v kateri je imela 46 K. — Na Marije Terezije cesti je v soboto ob polu 3. ponoči našel policijski stražnik bicikel.

Najnovejše novice. V vodnjaku je utonila v Trstu 46letna vdova Jos. Carminati. Pomoč je prišla prepozno. Ne ve se, ali je sama skočila v vodnjak ali jo je kdo vrgel. — Aretiran sodnik. Budimpeštansko državno pravdnštvo je dalo zapreti sodnega svetnika dr. K. Soosa, ki je izsiljeval od strank denar. — Velikega morskega volka so vjeli v Lukovi pri Reki. Riba meri 5 m ter tehtla 1200 kg. — Zljubljena nuna. V Berolinu je streljala sestra Rdečega križa na svojega ljubimca, hišnika Gausch-keja ter ga ranila. — Dvboj Grof Sizzo Noris, avstrijski poslaniki atašé je kiofotal v Londonu ruskega ata-šēja prince Radziwilla. Napovedala sta si dvboj, ki se bo vršil na francoskih tleh. — Legar hudo razsaja v Londonu. Raznesel se je z vojaškimi odejami, ki so se ra-bile v južnoafriški vojni ter se raz-prodale. — Slepjar Jurij Pätz, ki je sleparil po celi Avstriji pod imenom grofa Bethlena, je bil na Dunaju obsojen v šestletno ječo. — Drugi katoliški dobrodelni kongres se bo vršil 7. in 8. junija letos v Gradcu. — Pri boju z biki v Almadi na Španskem so udrl biki preko ograje ter usmrtili dve osebi več pa jih ranili. — Srb-ski radikalni list »Odjek« je oblasveno ustavljen, urednik pa ob-sojen v večmesečno ječo. — Lastno mater je ustrelil vsled nepre-vidnosti v Zwettlu kmetski sin Wei-denaur. — Ubegli župan v Kraljevem gradu Czerui si je izposodil na ponarejene menice 20.000 K. — Orožniki so stre-ljali pri ljudskitombolj Pieve pri Milanu ter ubili nekega kmeta in eno damo. Več oseb je ranjenih.

Stara drevesa. Največja smreka v Črnem lesu, stoji na baden-ski-würtemberški meji blizu vasi Vi-chingen. Visoka je 42 m. V višini 130 cm ima še 6 m v obsegu. Drevo je najbrž čez 400 let staro. Poleg te stoji druga smreka nad 250 let stara. Ljud-stvo ju pozna pod imenom »Hölzle König«.

Nuna je hotela biti. 25letni komptoirist Soprani je bil že dve leti zaročen s prodajalko Marijo Bonali. V zadnjem času pa je opazil, da se ga je začela nevesta ogibati. Po dal-jšem prigovarjanju pove slednja, da je sklenila v samostan iti. Ves obu-pan jo je rotil, naj opusti svoj ne-premišljeni sklep. Ker se mu pa to ni posredilo in mu je nevesta odločno izjavila, da ga misli pustiti in se v samostan podati, se je v obupnosti ustrelil.

Pred nebeškimi vrati. Neki 62 letni pariški zasebnik, kate-remu se je začelo temniti v glavi, se je sklenil usmrtiti, da bi na ta način prej prišel v nebesa. Napolil se je k puškariju in zahteval samokres s petimi patroni. Puškar je takoj uganil, kaj namerava stari gospod in mu nabil samokres s slepimi patroni. Samomorilec je šel v bližnji gozd in si je pet stre-lov pognal v razburjeno glavo. Seveda se je takoj nezavesten zgrudil na tla. Ko se je zavedel, je letel takoj na po-

licijsko, da se tam pritoži čez sv. Petra. »Dolgo je že tega, kar sem se ustrelil,« pa še sedaj se mi niso odprla nebeska vrata.« Policijski komisar je seveda opravičeval sv. Petra, kolikor se je dalo in peljal nesrečnega kandidata za ne-besa v bližnjo bolnico, kjer so se mu v resnici odprla vrata — seveda ne nebeska.

Nune ali Diakonisinje? V čeških toplicah je okrajni zastop od-povedal katoliškim sestram sv. Jerneja, ki so bile dosedaj postrežnice v okrajni bolnici. Ker je to odpoved dež. odbor razveljavil, je tožil okrajni zastop se-stre, da morajo zapustiti bolnico do 1. julija. Sestre so se zale, da bi tožba za nje neugodno izpadla in so se po-ravnale z okrajnim zastopom in sicer tako, da bodo zapustile bolnico do 1. julija. Takoj nato je okr. zastop skle-nil poklicati na njihovo mesto protes-tantske Diakonisinje iz Gallneukirchena, ker so znane kot dobre postrežnice, ter je sklenil pogodbo z njimi. O tej po-godbi je razpravljal dež. odbor in kle-rikalci so napeli vse moči, da bi se ta pogodba razveljavila. Grof Schönborn je celo dokazoval, da je ta čin žal-jenje katoliške vere in zahteval, da se naloži okrajnemu zastopu, da se po-gaja v tem oziru le s katoliškimi kon-gregacijami. A vse ni nič izdalo, sklep okrajnega zastopa se je potrdil in na-mesto katoliških izkoriščevalk pridejo zdaj protestantske Diakonisinje v Toplice.

Pravica do poljubov na Škotskem Angleški kralj potuje te dni v Edinburg. Nikdo bi si ne mislil, koliko preglavice dela to po-tovanje angleškim dvornim krogom. V škotskem glavnem mestu imajo namreč vse one deklice, ki so se zaročile v teku tega meseca, pravico, kralja javno poljubiti, če ga srečajo peš na cesti. Statistika nam pravi, da se je zaročilo že do 12. t. m. krog 200 mladih Edinburžank in vse te željno čakajo prilike, ko se bodo smele poslužiti stare pravice. Ta privilegij je že zelo star. Prirove-duje se, da so nekega prejšnjega angleškega kralja kar v eno mer poljubovale privilegirane neveste. Seveda se ne manjka hudobnih lju-di, ki zlobno trde, da je omenjeni kralj ob takih prilikah hodil nalašč peš. Sedaj pa ves svet radovedno čaka, se bo li sedanj kralj vozil, ali bo hodil in dal svoje ustnice na razpolago poljubaželnim devicam.

Proti kletvinu kočijažev. V Londonu je društvo, katerega udje se trudijo kletvino popolnoma odpraviti. Po vseh tovarnah, klubih i. t. d. razobešajo plakate, na katerih se svari ljudi pred kletvino. Vendar se dobe klubi, v katerih ne razobe-šajo teh plakatov, čeprav se tudi tu izpregovori marsikatera beseda, nad katero bi se izpodtikali škofje, ki tvorijo večino v tem društvu. Sedaj je pa to društvo sklenilo londonske kočijaže spreobrniti, ki so, kakor znano, hudi preklinjavci. Prav res, prav lepo bo gledati častitega gos-poda, ko se bo bližal kočijažu mlo go svarač pred kletvino. Sveti gos-podje bodo pa grozno razočarani. Menda bodo prišli kmalu do prepri-čanja, da do sedaj sploh niso vedeli, kaj je kletvina in psovaje.

Kolajna za matere. Fran-ceski senator Piat, kateri se posebo-rvneto bojuje zoper brezmaternost in je pred kratkim predložil načrt zakona o razbremenjenju rodbin s številnimi otroci in predlaga v nekem pismu na ministrskega predsednika, naj se ustanovi dekoracija za rodo-vitne matere. »Predniki Combesovi,« pravi, »so delili redove med ude požarnih bramb, telovadec, rešitelje itd., sedanj državni minister naj pa posnema svoje prednike in pripenja križce na prsi rodovitnim materam.«

Občinski otroški voziček v West-Hamu. Vodja sirotišnice v West-Hamu na Angleškem je pri-šel na genialno idejo. Napraviti je dal otroški voziček za 24 dojenčkov, katerega vlečeta dva moža. Ta voz stane seveda manj, kakor bi stalo 24 posameznih vozičkov. Tudi ni na štiriindvajsetih, ampak samo na enem kraju sprehajalcem na potu.

Rečne postvri v morju. V bližini Miramara so vjeli in na tržaški trg prinesli rečno postvri. Te postvri se dobe le redkokada v morju. Berolinski zoolog Moebius piše o tem: Postvri se nahajajo skoro izključno v sladkih vodah, posebno pa v hitro tekočih rekah s kamnito strugo. Zato je čudno, da zaidejo semintja tudi v morje. Postvri so vjeli že ob izlivu Visle in v Kilekem zalivu med slanki. Omenjeni slučaj pa nam kaže, da tudi Jadransko morje ni brez teh rib. To je tem-bolj čudno, ker ima Jadransko morje več soli v sebi nego vzhodno morje.

Kje so starci? V franco-skem mestu Chalons-für-Loire so v veliki zadregi. Bogat posestnik iz mestne okolice je zapustil večjo svoto, s katero naj bi mesto sezidalo dom za starce. Tu naj bi se ti sre-

brno-lasi otroci odpočili od dolgega trpljenja. Hiša je bila kmalu dozi-dana in se je imela slovesno odpre-ti in posvetiti. Različni dostojanstve-niki so že prijavili svoj prihod. V svoji preveliki gorečnosti pa so po-zabili meščani na — starce. Ozlic za oklicem se je vrstil zadnje dni, pa nikdo se ni odzval. No, sloves-nost se je vseeno vršila in navzočim dostojanstvenikom je bil častljiv starček predstavljen kot prvi in edini stanovalec udobno urejene hiše. Se-veda, da so hudobni jeziki tudi trdili, da je bil dotični starček — najet.

Značaj. Zemljemerec Tarasov v Vladivostoku je izdal cirkular s sle-dečo, res klasično vsebino: »Svarim komptoiristino K., naj ne obišče več zemljemereca v njegovem kabinetu. Če hoče kaj poročati, ima za to tiskovino. Osebno okoli mene hoditi je brezuspešno in priča o pomanjkanju sramežljivosti. Mene pa ni treba pristevati onim šefom, ki se ob pogledu na krilo odpo-vejo vsem svojim nazorom. Saj je znano, da sem goreč sovražnik ženskega ele-menta; to bi moralo vsaki ženski za-dostovati, da se takoj pobere iz mo-gega kabineta. Čudim se le, kako mo-rejo biti nekateri ljudje tako nesramni, da lazijo okoli človeka, ki je principielno udan svoji stvari; upa naj pa tudi nikdo, da bo to dosegel ustneno, kar se mu je že enkrat odreklo pismeno. Take osebe so vzrok demoralizacije uradnikov in ovirajo promet. Jaz rabim komptoir in delavce na progi, ne pa šumenja ženskih oblek. Takih furij ne maram niti videti, toliko manj pa še v službi imeti.«

Liguori — svinjar. Na nekem volilnem shodu v Dežgu na Koroškem so spravili v razgovor tudi f-mozn-ga svetnika Liguorija. Učitelj Krasnigg je na vprašanje kaplana Stefana ali sploh ve, kdo je Liguori, odgovoril: svinjar! Kato-liško politično društvo je napravilo proti učitelju ovadbo, da je zasme-hoval uredbe katoliške cerkve (§ 303 kaz. zak.) Krasnigg se je pri-sodišču izgovarjal, da ni vedel, da je Liguori svetnik. To je tudi njegov zagovornik povdarjal, češ, da ima katoliška cerkev toliko svetnikov, da bi bilo pač težko vsi imena vseh zapomniti. Tem nazorom se je pri-družil tudi sodišče, češ, da obtoženi ni mogel iz poročil v debati o Li-guoriju v državnem zboru ničesar takega zvedeti, ker ta debata, kakor tudi spisi Liguorijeve dajo slutiti preje pač vse kaj drugega, kakor da je isti svetnik katoliške cerkve ter je učitelja oprostilo.

Bogati berači. Najboga-tejši berač na svetu je gotovo Av-strijec Simon Oppasich, ki se je rodil brez rok in nog. Že do leta 1880, ko je bil 47 let star, si je prihranil 240.000 mark. Do l. 1888 si je pri-dobil po različnih spekulacijah 500.000 mark v gotovini in posestva v vrednosti 800.000 mark. Od tedaj je po različnih borznih spekulacijah svoje premoženje počel tvoriti. Po smrti italijanskega berača Tori-ja, ki je umrl lani, našli so v njegovem stan-ovanju različnih papirjev, zlata in srebra v skupni vrednosti 1.600.000 mark. Vse to sta podedovala dva nečaki, ki sta živelja že več let v največjem ubožstvu. V stanovanju nekega berača v Auxere na Franco-skem so našli po njegovi smrti v starem kovčegu za 1 milijon frankov zastavnih listkov in 400 steklenic vina iz l. 1790. Istega leta je zapu-stila neka stara žena, ki je stanovala v siromašni podstrešni sobici kup vrednostnih papirjev, ki so donasali 525 frankov letnih dohodkov. B-rač Gustav Marcell, ki je umrl l. 1892. v Avignonu, je zapustil 500.000 frankov.

Nemiri na Hrvaškem.

Ministrski predsednik Körber je odklonil prošnjo hrvatskih držav-nih in deželnih poslancev, naj jim izposluje avdijenco pri cesarju. Mo-tiviral je to z državnopravnim razmerjem med Cislitvansko in de-želami ogrske krone, po katerem se Cislitvanska čisto nič ne sme vtikati v ogrske in hrvatske zadeve. Skoro vse časopise obsoja to postopanje dunajske vlade, tembolj, ker so po-slanci hoteli prositi, naj pomilosti tiste, ki so obsojeni na smrt in naj odredi, da neha prelivanje krvi na Hrvaškem.

Ker dr. pl. Körber poslancem neče izposlovati avdijence, so ti di-rektno pri kabinetni pisarni vložili dotično prošnjo ter hočejo iz-dati posebno proklamacijo na hrvatski narod in v Zadru pri-roditi protestno manifestacijo.

S Hrvatskega je došlo malo novic, a te so tem žalostnejše. Včeraj je vladna razglasila naglo sodbo

za okraje Sušak, Bakar in Delnice.

Tudi izgredi so bili. V vasi Gorica, župnije Sv. Nedelja, so orož-niki streljali na demonstrante. Mrtev je obležal oženjeni posestnik Gabrijel Krajačič, ranjen pa je bil Anton Krajačič.

Pa tudi nekaj veselega se po-reča iz Zagreba, da se je namreč med hrvatskimi in med srb-skimi dijakmi doseglo sporazum-ljenje, tako da bodo odslej visoko-šolci solidarno nastopali.

Iz Šibenika se nam poroča: Za 21. t. m. sklicana redna seja ob-činskega sveta se je po govoru žu-pana dr. I. Kretelja na soglasno spre-jeti predlog dr. J. Gazzarija v znak žalosti za junake, ki so umrli za svobodo Hrvatske, odgodila. Obč. svet je dovolil 500 K kot začasnno pomoč ponesrečenim obiteljem, skle-nil izdati oklic na meščanstvo za prispevke v podporo teh obitelji in odpisal cesarju brzokajca za po-milošč-nje obsojencev, proseč, da naredi konec krvoprelivanju na Hrvatskem.

V Pragi sta bila v soboto dva shoda. Prvega so priredile radikalne stranke in je govoril dr. Baxa, drugi shod so priredili narodni socialci in je govoril posl. Klofač.

Na Dunaju so bile v soboto zve-čer velike demonstracije. Hrvatski ban grof Khuen-Hedervary je bil na ce-sarjev poziv prišel na Dunaj in se nastanil v hotelu »Nadvojvoda Karol« v Kärntnerstrasse. Pred tem hotelom zbralo se je ob 1/8 zvečer kacic 500 hrvatskih, slovenskih, srbskih in drugih slovenskih dijakov, ki so uprizorili vi-harno demonstracijo protibanu. Policija je prihitela in je demonstrante razgnala. Aretovanih je bilo šest dija-kov. Ban je menda slutil, kaj ga čaka, kajti iz previdnosti je najel sobo z raz-gledom na dvorišče. Ko je bila demon-stracija, ni bilo bana doma.

Telefonska in brzojavna poročila.

Žužemberk 25. maja. Naj-globekejšo sočutje za dragimi brati Hrvati. Od vseh strani se bije po Slovanu, ker se ga boje. Strah dušmanov nam je porok lepši bo-dočnosti naši! — Bralno društvo Žužemberk

Splet 25. maja. Včerajšnji meeting je bil mnogobrojno ob-iskan. V gledališču in krog njega je bilo na tisoče naroda. Hrvatov in Hrvatic iz Spleta in iz okolice ter odposlancev okoliških občin. Iz cele dežele je došlo polno brzoja-rov, ki naznanjajo, da se odpošil-jatelji sklepu pridružujejo. Govorili so predsednik Mihaljevič, Bu-lić, Mikačič, Kapić, socialist Dorbić, potem Stražičič, Ka-stelanin, Vuletić in pesnik Katalinić Križevčan. Stones se je zahvalil za sočutje dalmatin-skih Hrvatov. Sprejeta resolucija izreka ogorčenje in protest proti dogodkom na Hrvaškem, solidar-nost s Hrvati v banovini in obu-dovanje za njih pozhrtvalno borbo, pa tudi nado, da kri mučenikov pomaga narodu do svobode in edin-stva. Pri sprevedu po mestu so nesli črno zastavo z napisom: »Slava mučenikom«. Vsa manife-stacija se je izvršila dostojanstveno. Na Gospodskem trgu je množica klicala: »Slava mučenikom! Peret Hedervary! Živila Hrvatska!«, po-tem pa je vse občinstvo zapelo narodno himno. Utis je bil veli-čanstven.

Dunaj 25. maja. Prošnja hr-vatskih in slovenskih poslancev za avdijenco ima 32 podpisov. Na to prošnjo je ministrsko pred-sedstvo izdalo uradni komunik, kjerpravi, da se je prošnja od-bila na predlog dr. pl. Kör-berja, ker zadeve, ki se tičejo dežel Ogrske ne, morejo biti pred-met pritožbi v Cislitvanski.

Dunaj 25. maja. Ban Khuen-Hedervary je imel včeraj ob 9 uri zopet avdijenco pri cesarju. Nato je konferiral z ogrskimi mi-

nistrom grofom Szechenyijem. Ponoči se je odpeljal v Budimpešto, kjer bo imel danes posvetovanja z ministrskim predsednikom Szellom.

Dunaj 25. maja. Demonstracije so se včeraj pred hotelom, kjer je ban stanoval, ob 1 uri ponovile. Policija je 11 hrvatskih vseučilišnikov zaprla ter jih takoj policijsko kaznovala.

Praga 25. maja. Včeraj je bil na vseučilišču shod za slovensko univerzo. Udeležili so se ga Slovenci, Čehi, Hrvatje, Srbi in Rusini. Resolucija je bila soglasno sprejeta. Po shodu je bil demonstrativen obhod po mestu.

Reka 25. maja. Včeraj ob 10 dopoldne je bila proglašena nagla sodba za županijo Modruško. Živili Slovenci! Živili hrvatska! — Zahvalni Hrvati.

Budimpešta 24. maja. V krogih opozicije se sodi, da odstopi hrvatski ban že v kratkem.

Atene 25. maja. Princ-guverner Krete je parlamentu nasvetoval, naj se izreče za združenje Krete z Grško.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 25. maja 1903.

Naložbeni papirji.	Dunaj	Blago
100% majava renta . . .	100 80	100 80
100% srebrna renta . . .	100 30	100 50
100% avstr. krona renta . . .	101 05	101 25
100% zlat . . .	121 30	121 55
100% ogrska krona . . .	99 40	99 60
100% zlat . . .	121 25	121 45
100% posojilo dežele Kranjske . . .	99 75	—
100% posojilo mesta Spletja . . .	100 —	—
100% Zadra . . .	100 —	—
100% bos.-herc. žel. pos. 1902 . . .	101 —	102 —
100% češka dež. banka k. o. . .	99 80	100 40
100% z. o. . .	99 60	100 40
100% zast. pis. gal. d. hip. b. . .	101 —	101 80
100% pešt. kom. k. o. z . . .	101 —	—
100% pr. . .	107 30	108 30
100% zast. pis. innerst. hr. . .	101 25	102 25
100% ogr. centr. . .	—	—
100% deželne hranilnice . . .	100 80	101 50
100% zast. pis. ogr. hip. b. . .	100 —	100 90
100% obl. ogr. lokalne železnice d. dr. . .	100 —	101 —
100% češke ind. banke . . .	100 —	101 —
100% prior. Trst-Poreč lok. žel. . .	98 50	—
100% dolenskih železnice . . .	99 70	99 75
100% juž. žel. kup. 1/2 1/2 . . .	309 50	311 —
100% av. pos. za žel. p. o. . .	101 —	102 —
Srečke . . .	—	—
Srečke od leta 1854 . . .	170 —	176 —
1860 . . .	183 —	185 —
1864 . . .	248 —	251 50
1870 . . .	157 —	158 —
1875 . . .	278 —	281 50
1880 . . .	272 —	275 —
1885 . . .	255 —	260 —
1890 . . .	88 40	90 40
1895 . . .	117 50	118 50
1900 . . .	18 60	19 60
Basilijske srečke . . .	438 —	441 —
Kreditne . . .	84 25	88 25
Inomoške . . .	74 —	78 —
Krakovske . . .	69 —	73 —
Ljubljanske . . .	54 35	55 35
Avstr. rud. križa . . .	25 70	27 70
Ogr. . .	68 —	72 —
Rudolfove . . .	75 —	77 —
Salcburške . . .	441 —	445 —
Dunajske kom. . .	—	—
Delnice . . .	—	—
Južne železnice . . .	48 25	49 25
Državne železnice . . .	681 50	682 50
Avstro-ogrsko bančne del. . .	1630 —	1640 —
Avstr. kreditne banke . . .	668 25	669 25
Ogrske . . .	729 00	730 —
Živnostenske . . .	252 —	252 50
Premogokop v Mostu (Brux) . . .	672 —	673 —
Alpinske montan . . .	381 50	382 50
Praske želez. ind. dr. . .	1670 —	1680 —
Rima-Murányi . . .	381 50	382 50
Trboveljske prem. družbe . . .	385 —	390 —
Avstr. orožne tovr. družbe . . .	348 —	349 —
Češke sladkorne družbe . . .	152 —	158 —
C. kr. cekin . . .	11 31	11 38
20 franki . . .	19 06	19 08
20 marke . . .	23 42	23 50
Sovereigns . . .	23 94	24 —
Marke . . .	117 12	117 32
Laški bankovci . . .	95 20	95 40
Rubli . . .	252 75	253 75

Žitne cene v Budimpešti.
dne 25. maja 1903.

Termin.	za 50 kg K	7 65
Pšenica za maj . . .	50	7 41
„ oktober . . .	50	6 50
Rž . . .	50	6 35
Koruzna . . .	50	6 37
Oves . . .	50	5 50
„ oktober . . .	50	—

Effektiv.
Mirno, nespremenjeno.

Meteorologično poročilo.

Vikna nad morjem 806'2. Srednji kračni tlak 756'0 mm.

Maj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
23. 9. zv.	739 0	16 8	sl. szahod	del. oblac.	
24. 7. zj.	741 0	11 4	sl. svzhod	jasno	
2. pop.	738 8	20 3	sr. jug	jasno	
9. zv.	739 2	12 2	sl. jzahod	jasno	
25. 7. zj.	738 0	12 0	sl. jug	pol. oblac.	
2. pop.	735 1	23 5	sr. jzjah.	del. oblac.	

Srednja temperatura sobote in nedelje 16'7° in 15'0°, — normale: 14'6° in 15'1°. — okrina v . . . 00 mm in 07 mm.

Tekla Jašove rojena **Aha** naznanja v svojem, svoje hčerke **Mare** in vseh sorodnikov imenu tožno vest o smrti njenega iskreno ljubljeneža moža in najboljšega očeta, sina, zeta in vnuka, gospoda

Karla Jašovca

učitelja v lški vasi

ki je dne 23. maja 1903 po dolgi in mučni bolezni ter po večkratnem prejemu sv. zakramentov za umirajočega zaspal v Gospodu.

Pogreb je bil dne 25. maja ob 4. uri popoldne na pokopališču sv. Krištofa v Ljubljani.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi na lgu, v Kamniku in v Ljubljani. (1434)

Mesto vsakega drugega naznanila.

Zahvala.

Za vse izkazano sožitje ob priliki prebitke izgube našega preljubega soproga, oziroma očeta, deda in brata, gospoda

Frana Bončar-ja

plesarskega mojstra

kakor tudi za mnogobrojno spremstvo dražega ranjega k večjemu počitku izrekamo tem potom vsem udeležnikom našo presrčno zahvalo.

Posebej pa se še zahvaljujemo sl. veteranskemu društvu in njega načelniku g. Mihaliču ter voditelju g. Škofu, sl. rokodelskemu društvu ter njega predsedniku čast. g. Gnezda, potem gg. pevcem pod vodstvom g. Sachsa za tolažilno petje, kakor tudi darovatelju venca. Iskrena zahvala vsem. (1435)

V Ljubljani, 25. maja 1903.

Žalujoča rodbina **Bončar**.

„Slovenski Narod“

se prodaja v posameznih izvodih po 10 h v sledečih trafikah v Ljubljani:

- L. Biaznik, Stari trg št. 12.
- M. Blaž, Dunajska cesta št. 14.
- H. Dolenc, južni kolodvor.
- M. Fava, Spodnja Šiška pri kolodvoru.
- H. Fuchs, Marije Terezije cesta, nasproti Kolizeja.
- A. Kališ, Jurčičev trg št. 3.
- A. Kanc, sv. Petra, cesta št. 14.
- A. Koch, Cesarja Jožefa trg (Mahr-ova hiša).
- I. Kos (J. Schweiger), Kolodvorske ulice št. 26.
- A. Kušar, sv. Petra, cesta št. 52.
- M. Sever, Gosposke ulice št. 12.
- J. Sušnik, Rimska cesta št. 18.
- A. Svatek, Mestni trg št. 25.
- F. Šešark, Šelenburgove ulice št. 1.

Bled:

Filijala O. Fischer, knjigarna.

Zidani most:

Mary Peterman, trafika na kolo-dvoru.

Št. Peter na Krasu:

A. Novak, na kolodvoru juž. želez.

Trst:

Mihael Lavrenčič, Piazza Caserma št. 1.

Odda se v najem prostorna kovačnica

s stanovanjem v **Matenjivasi** (Notranjsko) tik reške državne ceste. Več se izve pri lastniku **Josip-u Samsa** v Starisučju, p. Sv. Peter, Košana, Notranjsko. (1432—1)

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO.

LETNIK XXIII. (1903).

Izhaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji vse leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt leta 2 K 30 h.

Za vse neavstrijske dežele II K 20 h na leto. Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.

„Národna Tiskarna“ v Ljubljani.

Sprejme se takoj priden učenec ali učenka

za trgovino z mešanim blagom. Ponudbe se prosijo na J. Kemperle, trgovca v Kamniku. (1431—1)

Korespondentinja

zmožna slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi, z lepo moško pisavo in dobrimi referencami išče službe, najraje v odvetniški pisarni. (1389—3)

Ponudbe naj se pošiljajo na upravnništvo „Slov. Naroda“ pod šifro 34.

Jvrđka Josip Petrič

v Ljubljani (1391—3)

— sprejme več —

knjigoveških

pomočnikov.

Kavarna Valvazor.

Vsak dan sveži 1421-2

sladoled in ledna kava.

Nižja vstopnina v jamo in nižje vozne cene kakor o Binkošti.

Dne 14. junija 1903. 1.

o priliki razvitja zastave „Sokola“ in Čitalnice v Postojni priredi

Ljubljanski „Sokol“

poseben vlak

v Postojno. (1436)

Ker je taka prireditev mogoča le pri zadostnem številu udeležencev, prosimo vsa slav. narodna društva in slav. občinstvo, ki namerava isti dan v Postojno, da še tekom tega tedna naznani svojo udeležbo v Sešarkovi trafiki v Šelenburgovih ulicah.

Vlak postane na vseh postajah do Postojne.

Odbor ljubljanskega „Sokola“.

GRAND PRIX

Pariška svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda. Dobiva se povsod. (231—35)

Aleksandrov pesmi in romance

Elegantno opremljena knjiga s portretom in avtografom pesnika in uvodom iz peresa dr. Juana Prijatelja.

Cena: Ukusno broš. 3-50, po pošti 3-70, v izvirni platneni vezbi 5-—, po pošti 5-20.

Založil: (125)

Lav. Schwentner v Ljubljani.

Narodnogospodarsko društvo

v Starem trgu pri Rakeku išče dobro izurjenega

sirarja

kateri je že deloval na par.

Službo nastopiti je s 1. junijem t. l. Plača po dogovoru. (1428—2)

Alojzij Luznik

na Vrhniki pri Ljubljani

preskrbuje dobre harmonije domačega in ameriškega sestava, kakor tudi glasovirje, pianine in pisalne stroje. — Daje se tudi na obroke. Ceniki na zahtevanje 3 brezplačno. 1294

— Večjo množino — smerekovega in hrastovega

lesa

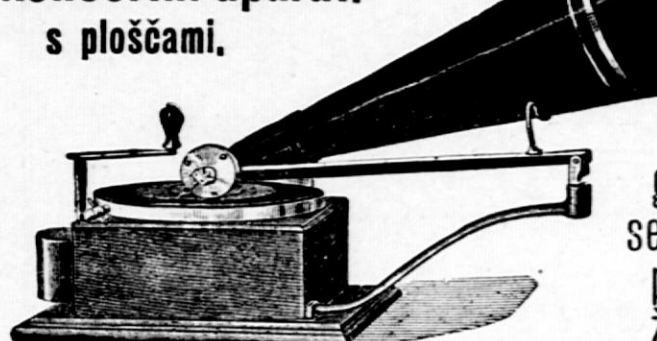
v hloh, deskah in zemeljskih ima na prodajo (1437—1)

Jakob Belec

v Zgor. Otoku na Gorenjskem.

Jako zabavni

koncertni aparati s ploščami.

govori, se smeje, poje in zvižga.

RUDOLF WEBER

urar v Ljubljani, Stari trg št. 16.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.

Izved iz voznega reda.

veljaven od dne 1. maja 1903. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine v. Heb., Francove v. Prago, L. pisko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 1. uri 40 min. popoldne osonni vlak v Lesce-Bled, samo ob nedeljah in praznikih od 31. maja. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregec, Curib, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine v. Heb., Francove v. Prago, Karlove v. Prago (direktni voz I in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Direktni vozovi I. in II. razreda.) — Praga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m jutraj v Novomestu, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m jutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost (direktni vozovi I in II. razreda), Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ljubno, Celovec, Beljak. — Ob 7. uri 12 m jutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Prago (direktni vozovi I in II. razr.), Karlove v. Heb., Marijine v. Prago, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curib, Bregec, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Prago, Lipskega. — Ob 8. uri 38 m zvečer osonni vlak iz Lesce-Bled samo ob nedeljah in praznikih od 31. maja. — Praga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zj. iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m in ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih. 1.)

L. Schwentner knjigotržec

V Ljubljani, Dvorni trg št. 1.

Naznanjam, da sem prevzel od „Národne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve zbrane spise, potem letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izšle v založbi „Národne Tiskarne“. — Te knjige so:

- Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI., broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld.
- Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr.
- Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld.
- Zbirka zakonov. II. Kaz. pravni red, vezan à 2 gld. 80 kr.
- Zarnikovi zbrani spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr.
- Dr. Nevešek: „4000“. Povest, broš. à 50 kr.
- A. Askerc: Izlet v Carigrad, broš. à 20 kr.
- Turgenjev: Otol in sinovi. Roman, broširan à 50 kr.
- Štiri novele, broš. à 20 kr.
- Beneš-Tfebizaky: Bledne duše. Roman, broširan à 70 kr.
- Lefebvre: Pariz v Ameriki, broširan à 50 kr.
- Stat. nominis umbra: Časnikarstvo in naši časniki, broširano à 40 kr.
- Jelinek: Ukrajinske dume, Povest, broširana à 15 kr.
- Halévy: Dnevnik, broširan à 15 kr.
- Razne pripovedke, broširane à 40 kr.
- Dve povesti, broš. à 25 kr.
- Theuriet: Undina. Povest, broš. à 20 kr.
- A. Trstenjak: Slovensko gledališče, broširan izvod à 1 gld.
- Jurčič: Listki, broš. à 15 kr.
- Gregorčičev kritikom, broš. à 30 kr.
- Avstrijski patrijot: „Parteienwesen der Slaven“, broširano à 50 kr.

Po znižani ceni priporočam: Fran Kocbek, Pregovorji, prilike in reki. Prej 50 kr., sedaj samo 30 kr.

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

V trgovino, z mesnim blagom
narodnega trgovca v Ljubljani ali v
drugem mestu želi vstopiti kot
vajenec
močan dečko, 14½ leta star, z dobrimi
spričevali 5razredne šole v Brežicah.
Ponudbe sprejema **Vid Žabka** v
Brežicah. (1379-3)

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“

Akcijski kapital K 1.000.000.—

Kupuje in prodaja
vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, ko-
munalnih obligacij, sredk, delnic, valut, novcev
in deviz.
Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

v Ljubljani, Špitalske ulice šte. 2.
Zamenjava in ekskomptuje
izrečane vrednostne papirje in
vnovčuje sapale kupone.
Vinkuluje in devinkuluje
Borisa naročila.

Podružnica v SPLJETU.
Denarne vloge sprejema
v tekočem računu ali na višnje knjižice proti
ugodnim obrestim. Vložen denar obrestuje od
dne vloge do dne vzigaja. (2975-73)
Promet s čeki in nakaznicami.

Noe iznašel je vino sladko,
Cvek pa le brinovec kuha samo.
Vince ga upijani, kdor se mu vda,
a brinovec ozdravi, če mačka ima.
(1405-3)

Imam večjo zalogo
VOZOV
vseh vrst. 1295

Vozove izdelujem tudi po najnovejši dunajski in pariški modi
Fran Wisjan, izdelovalec vozov
v Ljubljani, Rimska cesta št. 11.

Dražestne novosti

*perilnega blaga, kretona, levantine, svile, cefira, fran-
coskega satena, batista, mouselina, belega a jour blaga*

3a
poletne obleke in bluže
dalje 3a (1357-5)

birmo

belo in kremasto blago meter po 25 kr. naprej
priporoča

v čudovito veliki izbiri in po najskrajnejše nizkih cenah

J. Grobelnik
Ljubljana
Pred Škofijo 1. Mestni trg 20.
Uzorci na deželo poštne prosto.

**Osamljena
starejša gospa**
želi priti v prijazno meščansko rodbino
na stanovanje in hrano proti dobremu
mesečnemu plačilu ali vložiti primer-
nega kapitala. Najraje bi prišla v Kranj
ali Skofjoloko. (1381-3)
Ponudbe vsprejema upravništvo
„Slov. Naroda“ do konca maja t. l.

V Ameriko
je najkrajša, najprijetnejša in naj-
cenejša vožnja čez Francosko
Havre — New-York ali
Antwerpen — New-York,
Havre — Philadelphia ali
Antwerpen — Philadelphia.
Natančnejša pojasnila in cene na-
znanja radovoljno in zastonj (1204-5)
Ivan Bihelj
zastopnik generalne agenture (za celo Švico)
v Buksu (meja) zraven kolodvora.

**Dolenjsko kletarsko društvo
v Novem mestu**
ima na prodaj fina,
pristna dolenjska bela in
rudeča (1409-2)

vina.

Oddaja jih v vsaki
množini nad 56 litrov.

Stavbinski natečaj.

Podpisana zadruga namerava zgraditi na svojem stavbišču, obsežnem
okroglo 32/33 m², na vogalu Corso Giuseppe Verdi in via Petrarca trnadstropni
„Trgovski dom“
po načrtih arhitekta g. dr. Maksa Fabiani-ja na Dunaju.
V ta namen razpisuje tem potom
dražbo vseh stavbinskih del.
Gospodje stavbeniki, ki se hočejo udeležiti natečaja, dobe v zadrudnem
uradu po dva iztisa stavbenega popisa. — Pogoji in načrti so v zadrudnih pro-
storih na vpogled.
Ponudbe je vložiti najdalje **do 15. junija t. l.**
Trgovsko-obrtna registrovana zadruga
z neomejenim jamstvom v Gorici.
(1378-3)

Najnovejše in najboljše

klobuke

za gospode in dečke
izdelke prvih avstrijskih, italijanskih in angleških tovarn
v najbogatejši izbiri in sicer
najnovejša oblika
klobukov za gospode
od 90 kr. naprej (947-8)
priporoča trgovina s perilnim, pletenim in modnim blagom
C. J. HAMANN
Ljubljana, Mestni trg šte. 8.
Zaloga klobukov
c. kr. priv. dvor. klobučnih tovarn
W. Ch. Pless, Dunaj, in J. Pichler, Gradec.
Klobuki se po lastni širjavi glave in po lastni napovedi oblike izdelujejo in se
vzprejemajo stari klobuki za barvanje in modernizovanje.

Krepčajte se s
Kulmbaškim re-
dilnim pivom
katero se dobi v steklenicah pri
Edmund Kavčič-u
v Ljubljani, Prešernove ulice
nasproti glavne pošte. (11-117)

G. PICCOLI
lekarnar v Ljubljani
dvorni dobavitelj Nj.
Svetosti papeža
priporoča naslednje iz-
delke svojega kemično-
farmaceutičnega labora-
torija, ki se izgotavljajo
kot sicer vsi drugi medikamenti z
največjo skrbnostjo in snažnostjo.

Piccolijeva želodčna tinktura
krepi želodec, vzbuja veselje do
jedi, pospešuje prebavo in odprte
ter je posebno učinkujoča pri zaprtju.
1 steklenica 20 vin. (1372-3)

Piccolijevo železnato vino se
uporablja pri malokrvnih, nervoznih
in slabotnih osebah z najboljšim
uspehom. Pollitera steklenica 2 K.

**Piccolijevi sirupi iz malin ali
tamarinde** dajo z vodo pomešani
izvrstno in zdravo pijačo. Kilogram-
ska steklenica, pasteurizovana K 130.

**Zunanja naročila po
poštnem povzetju.**
P. n. odjemalci si lahko ogledajo
naš znameniti laboratorij.

Birmanska darila.

Največja in najcenejša zaloga, na drobno in na debelo
pravih švicarskih ur, ter zlatnine in srebrnine.

Št. 298. Zlata cil.-rem.
z 10 kamni in dvojnimi
pokrovom gld. 24.—, 25.—

Št. 379. Srebr. obesek
gld. —40, zlati z
ametistom gld. 4—5.

Št. 391. Srebrni obesek,
močan gld. —70.

Št. 295. Srebrna cil.-rem.
z 10 kamni in dvojnimi
pokrovom gld. 650—750.
(1210-8)

Št. 438. Zlati double-uhani, mali 70 kr., srednje veliki
gld. 1.—, veliki gld. 120; zlati, 14 kar., mali
gld. 140, srednje veliki 260, veliki 340.

Št. 234. Srebrna cil.-rem., s 6
kamni gld. 470 do 55.—

Št. 434. Zlati double-uhani, 90 kr., večji gld. 120.
Zlati, 14 kar., gld. 250, večji gld. 280.

Št. 333. Srebrna verižica za dame gld. 140. Double-zlato gld. 250. Zlata,
14 kar., gld. 210.—, 20.—

Št. 411. Zlata double-broška gld. 140
do 3.—; zlata, 14 kar. gld. 3—
do 9.—

Št. 469. Novo zlato
gld. 170—280.

Št. 454. Novo zlato
gld. 320 do 4—

Št. 408. Srebrna broška, golobček
na vejici gld. —85.

Vljudno vam in se priporočam za obilni obisk

Novi veliki ceniki tudi po pošti zastonj.

Fran Čuden

urar, trgovec in posestnik, ud švicarskih tovarov ur in založitelj c. kr. avstr. drž. dol. železnice.